

Kob.

416-566

108

Historiska sägner och lokaltiditioner,

upptecknade

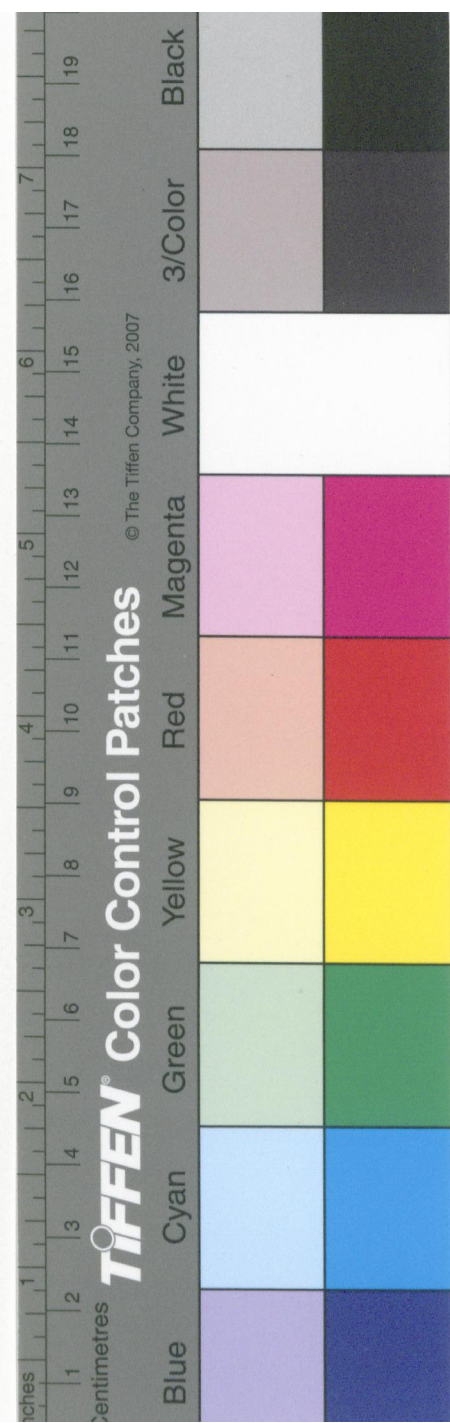
i

Munsala socken

Sammanen 1914

av

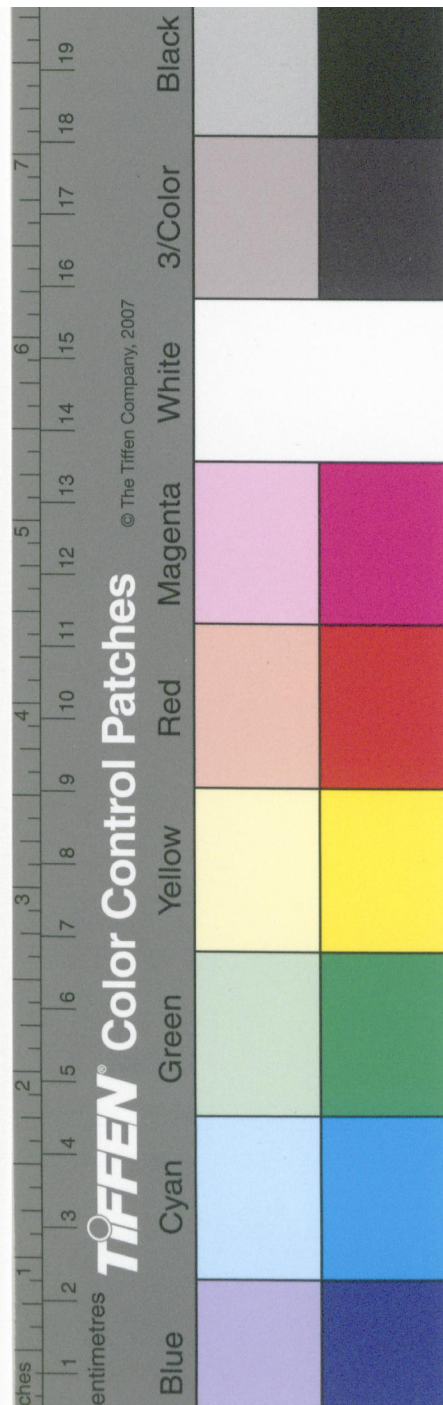
V. G. V. Wejsman.

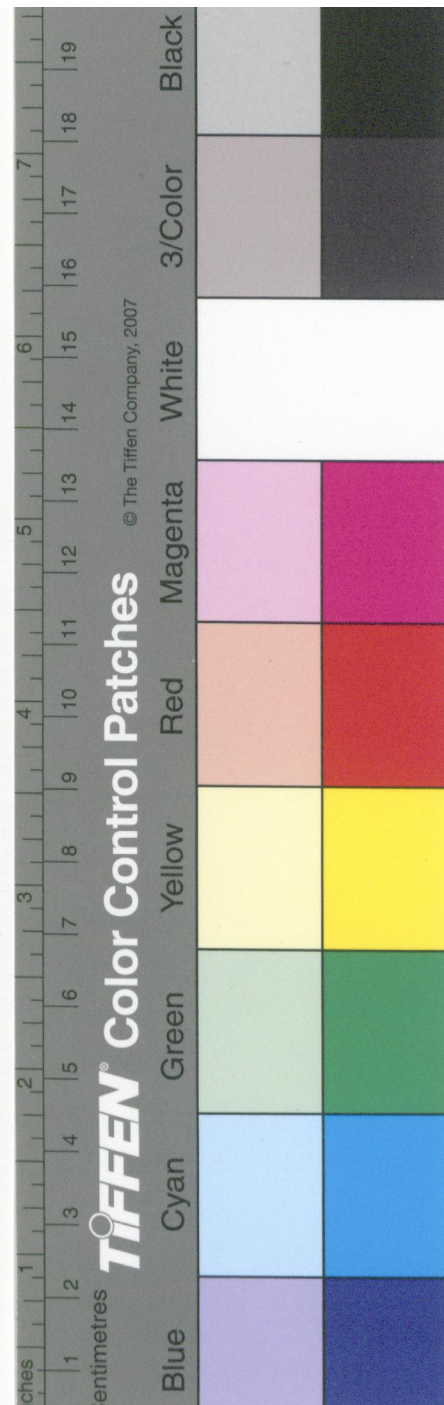
Bosättningen, namngivningen och invånarna.

1. De tre bröderna som bosatte sig i Munsala.
2. Vanfrin folket i Munsala by i Munsala härstammar.
3. Första folket i Munsala.
4. Första folket i Munsala.
5. Första invånarna i Munsala.
6. Pensala by i Munsala.
7. Första folket i Munsala Kengo.
8. Kengo i Munsala Pensala.
9. Första invånaren i Arpnäs i Munsala Pensala by.
10. Karu i Munsala Pensala.
11. Söderwed i Munsala Pensala.
12. Monäby i Munsala under äldre tider.
13. Pelat i Munsala Monäby.
14. Guniläckas eller Wäst i Munsala Monäby.

416

15. Junilackas eller Wäst i Munsala Monäby.
16. Junilackas eller Wäst i Munsala Monäby.
17. Edisbacka i Munsala Munsala by.
18. Kämpas på Skovved i Munsala.
19. Första folket på Pältuo och Flakabacka i Munsala.
20. Första folket i Jussila by i Munsala.
21. Harjukiby i Munsala.
22. Mickelbacka i Munsala Harjuks.
23. Första folket i Munsala Kentleht.
24. De äldsta gårdarna i Munsala Kentleht.
25. Monäby i Munsala.
26. Languäs i Munsala Monäs.
27. Fattig i Munsala Wetala.
28. Bertula i Munsala Wetala.
29. Henrikensäs i Munsala Wetala.
30. Första invånaren i Oravais Rauck.

31. Varar namnen Pesonen och Pensala i Munsala
uppkommit.

418

32. Varar Långnas i Munsala kornäs har sitt namn.

33. Varar Lagger i Munsala Kantlat har sitt namn.

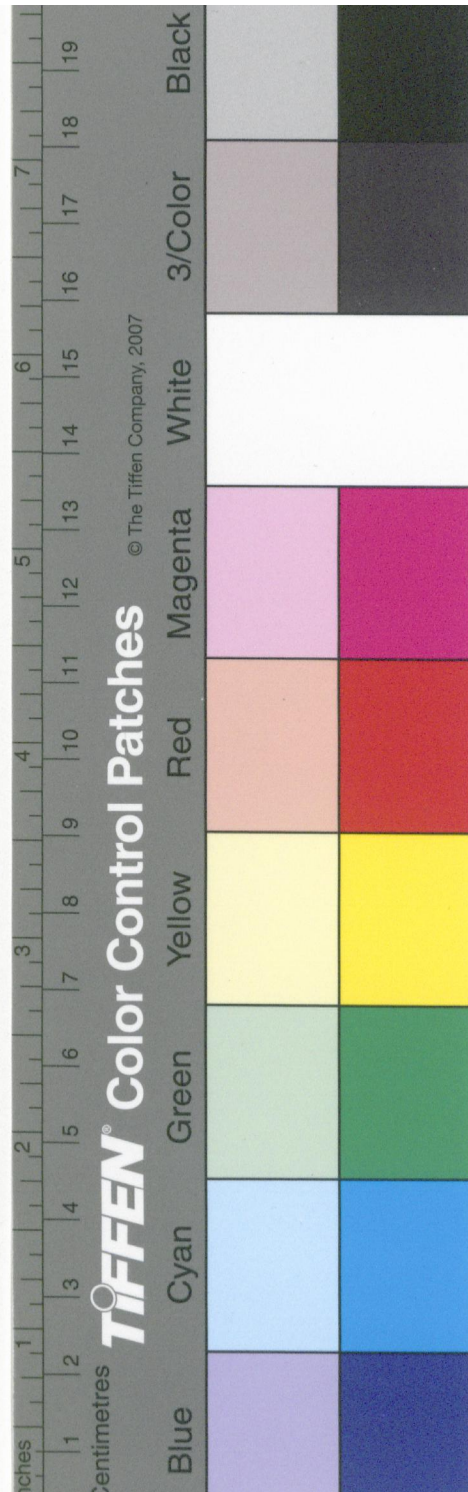
34. Bruckhällen i Eravaisanden.

35. Stor Karl i Munsala Kantlat Nyby.

36. Stor Skytt i Munsala Kantlat.

37. Den starke prästen i Munsala.

38. Alexander T:s resa genom Munsala.

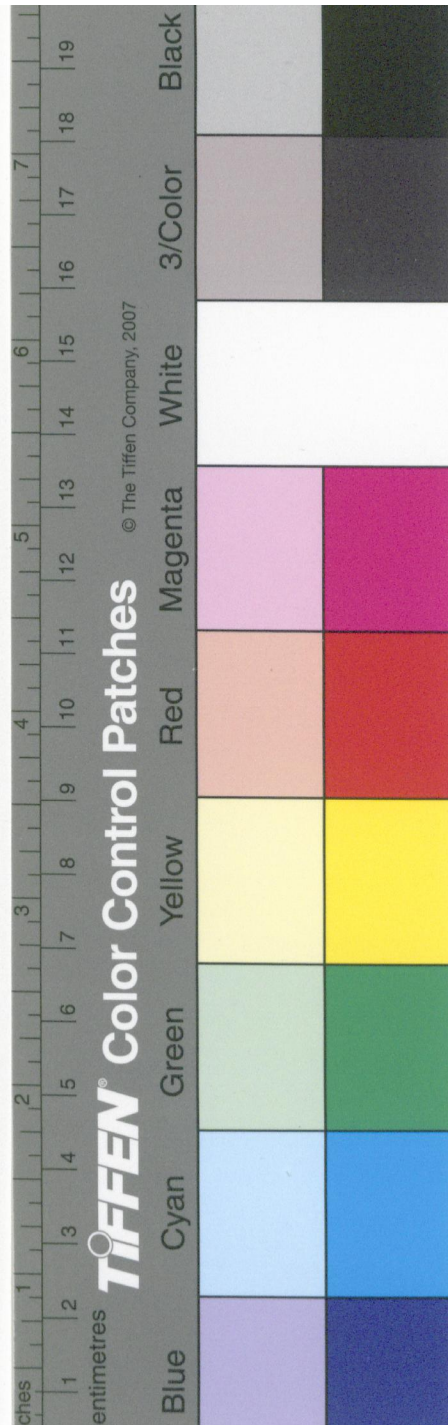

De tre bröderna som bosatte sig
i Munsala.

419

(Karl Gjöblom, 73 år, Munsala Monås)

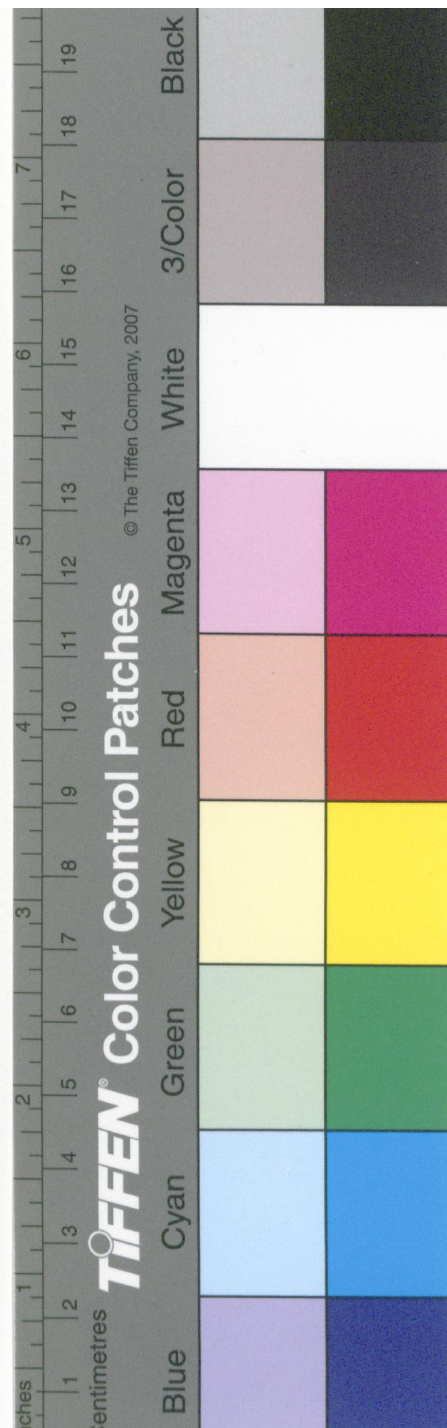
Tre bröder bosatte sig i Munsala: en i
Monås, en i Hirvlat och en i Monåby. Och de var
brennkar och var de första.

Varifrån folket i Munsalaby i Munsala 420
härstammar.

(Matt Broända, 85 år, Munsala Munsalaby)

Folket i Munsalaby härstammar från
Dalarna i Sverige, efter vad gammalt folk be-
rättar.

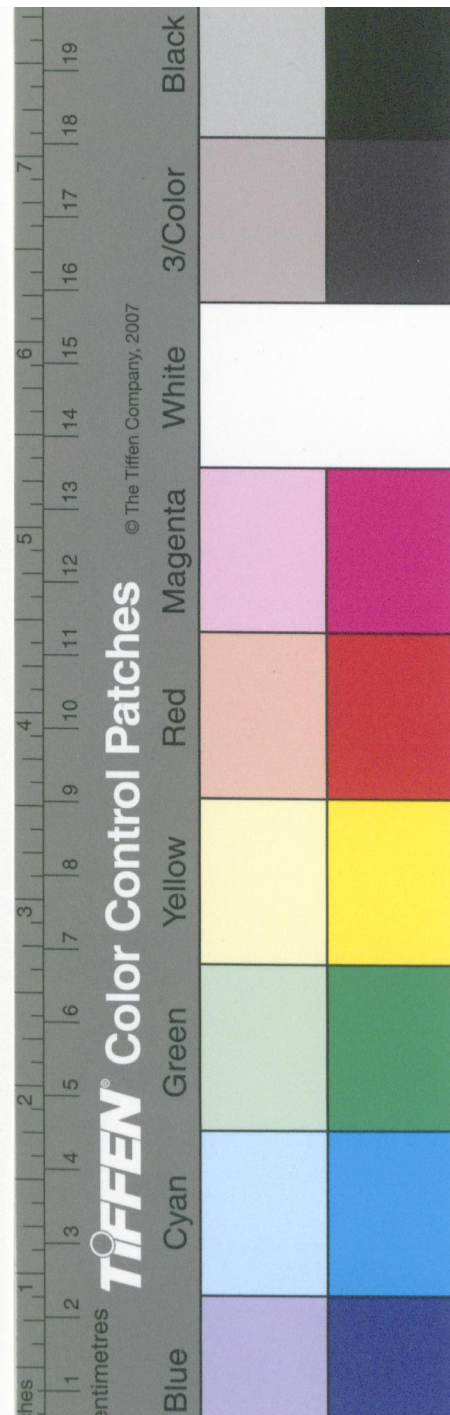

Första folket i Munsala. 421
(Nils Gästgivar, 80 år, Munsala Munsalaby)

Första bonden i Munsala bodde i Munsalaby på Gästgivaras nummern, Flögda's tomten. En dag såg han skörske^dlar komma rinnande med än orkanade, att han hade fått en granne högre upp. Han skyndade då dit upp till Pensala och rödjade där åt sig marker, som Gästgivaras har där ännu i denna dag.

Ännu tidigare ska fiskare ha bott på Munsasävi, där nu kyrkan är. Detta är högsta stället i Munsala och var första platsen som varit upptäckt här i trakten. Överallt annestans var sjö.

Idéal. sphetvæit skn. = huggepån

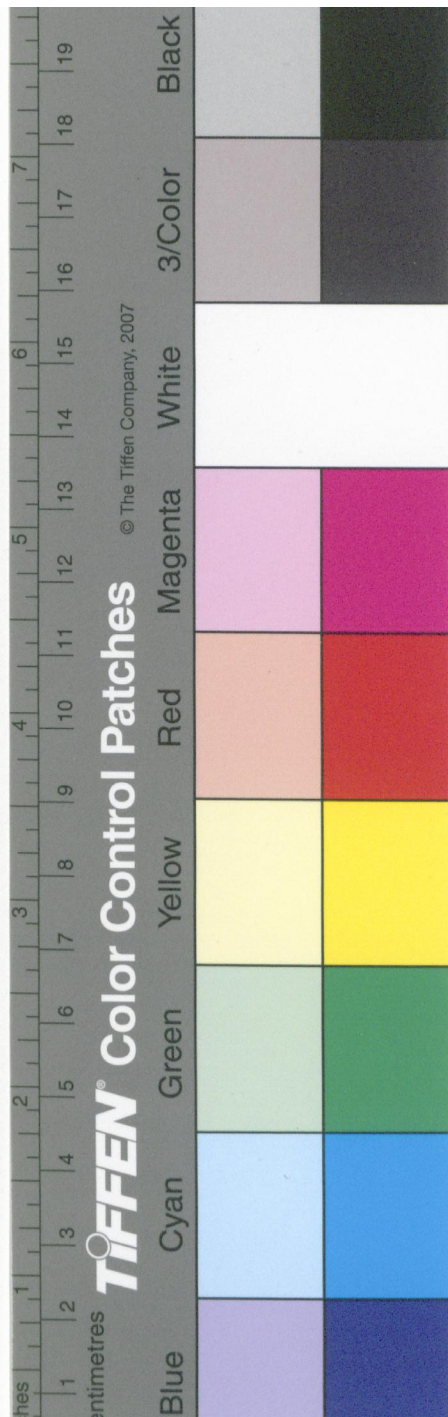
Första folket i Munsala.

422

(Isak Andersson, 70 år, Munsala Herjuku)

Den första i Munsala bodde i Munsala by. Så
en dag såg han skorstöter' komma råkande med
än och ~~vart~~ då orolig att ha fått granne. Han gick
oppåt för att träffa honom och såg honom vid Åsp-
näs och tyckte då, att han hade kommit från Åsp.
Den då andra hade kommit från Jepposiden
med båt över Killingsmossen, som då var iö.

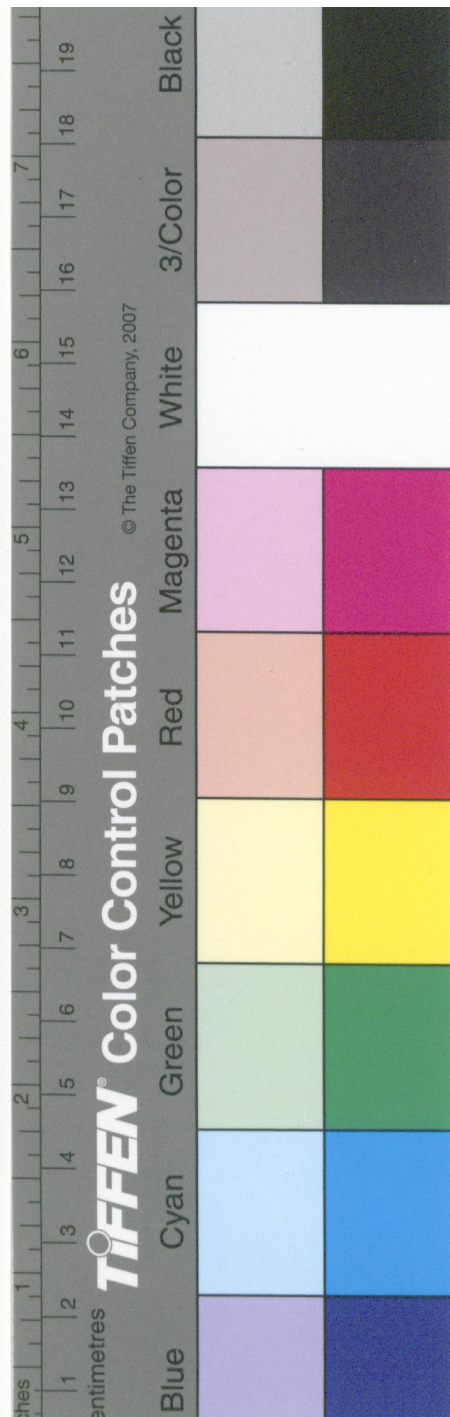
1 dial. spörst ut. = huggspan 1 dial. rak, rak, räfte =
flyta, driva

Första invånarna i Munsala.
(Karl Mattsson Han, 6 år, Munsala Pensala)

423

Trä bröder, ena hette Pär och andra Mäns,
bosatte sig först här i socknen, och efter dem
har byarna namnen Pensala och Munsala.
Han som kom till Pensala, hade legat och
sovit på backen och drönde då, att han ska
bygga gården nedanför. Han gjorde så och
byggde den på Pesonen Ribarka.

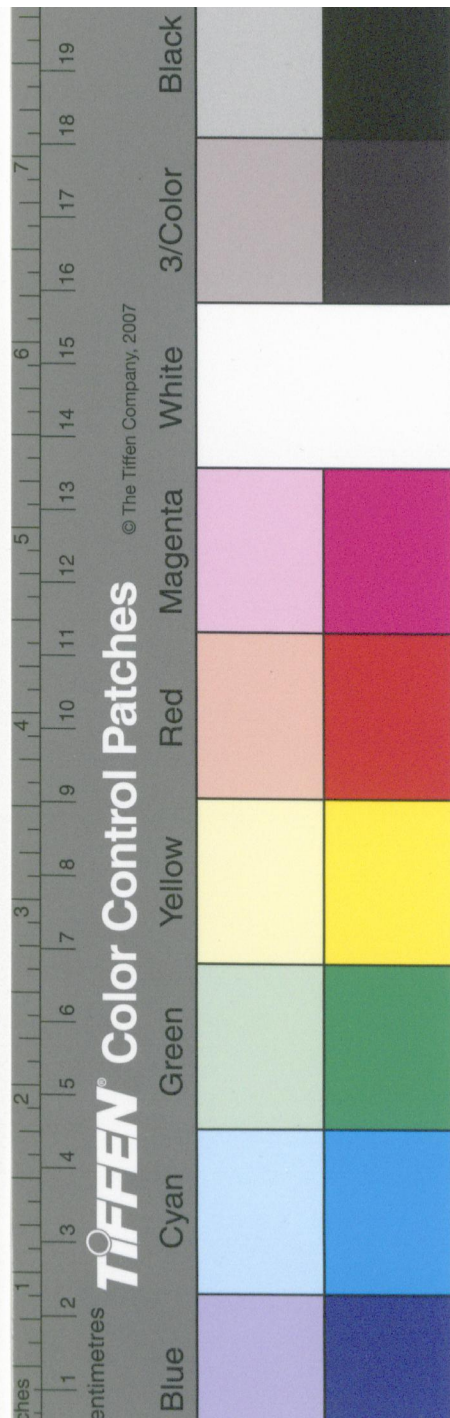

Pensalaby i Mumsala.
(Jakob Pått, 72 år, Mumsala Pensala)

424

En började bygga i Pensala på Pesonens och andra i Mumsalaby. Den som bodde i Mumsala, såg en dag på våren hur skörtvetarna kom våkande² ner med båken och började gå upp åt båken. Den andra hade våkat börja vandra³ nedåt och så möttes de vid Långbåka. Där smäckade³ de upp rån, men tyckte ändå, att de boel³de för nära.

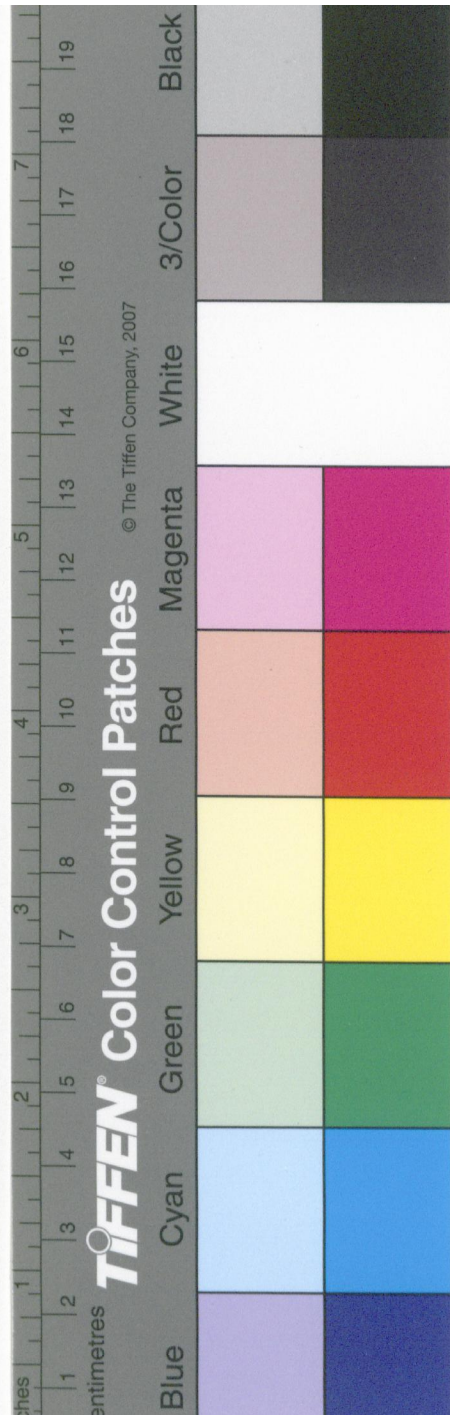
På Ribåka i Pesonens bodde den första, och han var finne. Första åkern hade han runt omkring båken, och den kallas nu Ribåkaåkern. Sedan ökades gårdarna så, att det varit hi på Pesonens, men på Pått var bara en då för tiden.

425

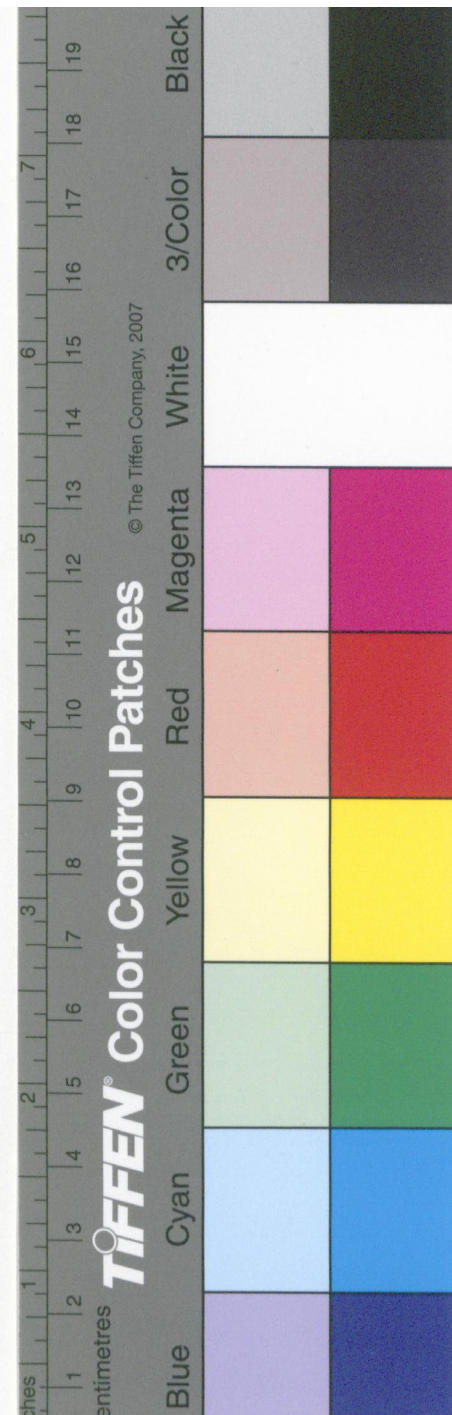
Då för 150 år sedan var storskifte, fanns
det ti bröder som ägde var sitt ställe i Pesorens.
Ena å dem var så enfaldig, att han fick närstå
allt sitt vid Järsholmen och Långbacka, och de
två andra fick ägorne ikring sig. Han som bod-
de på Pått var tolvman och jättehärskende
och tog de bästa bitarna å Pesorens.

¹ dial. ~~svart~~ st. = huggspår. ² dial. rakt, rak, räfte =
flyta ³ dial. smakt svob. I = med fint utföra ugt. slo

Frsta folket i Munzala Kengo. 426
(Erik Dalkarl, 72 år, Munzala Kirvlekt)

En äkerkulla i Pensala Kengo kallas Jam-
melbacka, och där bodde första folket i Kengo.

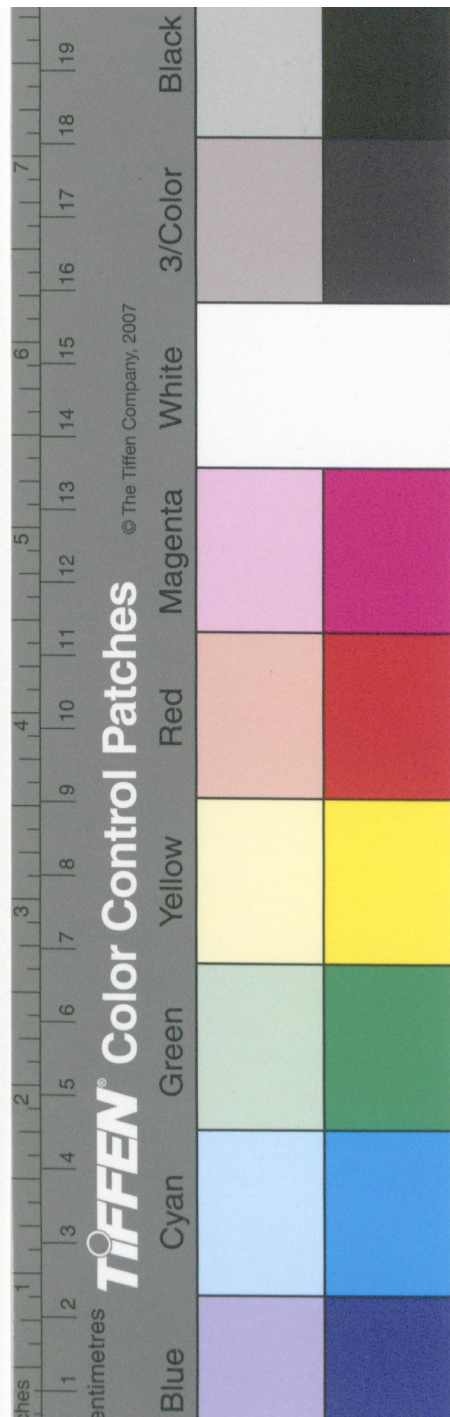
Kengo i Munsala Pensala.
(Johan Pätt, 72 år, Munsala Pensala)

427

Kengo hörde förut, för över hundra år sedan,
till Jeppo. På den tiden hade de bro och spänger över
Killingssnossen till Måtas i Jeppo och dit för gubbar-
na 'långs gångträdor' till äldermannstämman.

Mossen var då mest² lika hög som backen
där gårdarna nu står. Kengo är ett ganska ungt
hemman eller åtminstone yngre än andra hemman
i trakten.

¹ dial. gångträdor s. f. = gångstig ² dial. mest = nästan

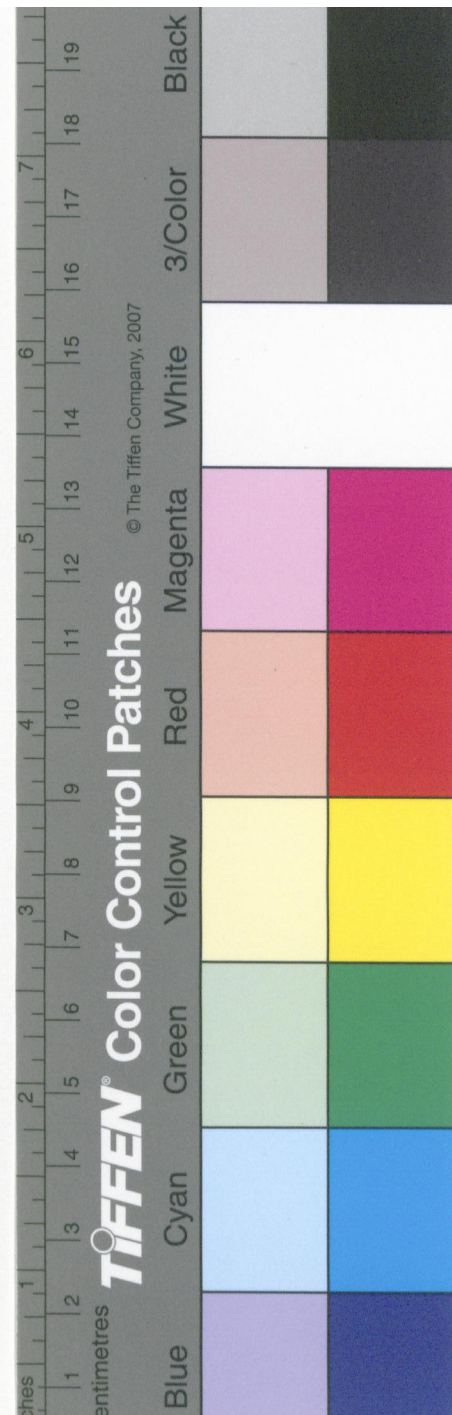
Första invånaren i Aspnäs i Mursala 428
Pensala by.

(Matts Lundqvist, 66 år, Mursala Pensala)

En dräng från Jeppo kom ginst över mossarna och byggde sin kåta i barkliden¹ på en plats, som nu kallas Kåtaholmen. Jeppoborna hade förr varit här i närheten och bärgat hö och drängen hade då följt med och skadat ut åt sig plats.

Första vägen från Aspnäs gick åt Tjälps till i Jeppo och det var bara engångsträde² med spänger över mossarna. Senare blev det väg till Pesonen, men länge tider var där så blött, att man måste färdas med mossandra³ över.

¹ dial. barklid st. l = backslutning ² dial. gångs brods sup. = gångstig
³ dial. mossandra st. l = skida s. användes vid vandring över moss

Kan i Munsala Pensala

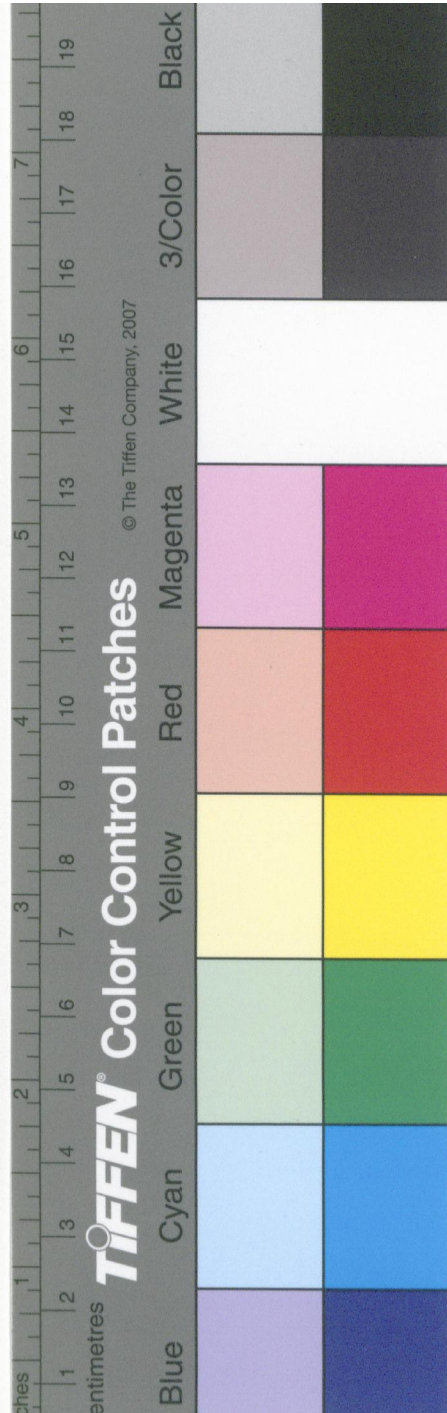
(Karl Mattsson Kan, 69 år, Munsala Pensala)

489

De första, som kom till Kan var från
Karula i Gamla Karleby trakten, och därför kal-
las gården för Kan. Andra brodern flyttade sen
till Präst.

Ännu då min farfarfar, Simon, kom hit
till Pensala på Källfolk i Pedersöre Forsby, sam-
ma tid som Munsala kyrka byggdes, måste man
gå med mossandrar mellan Rausk och Präst.

I dial. mossandrar stn! = skida som användes vid
vandring över snö och ställen.

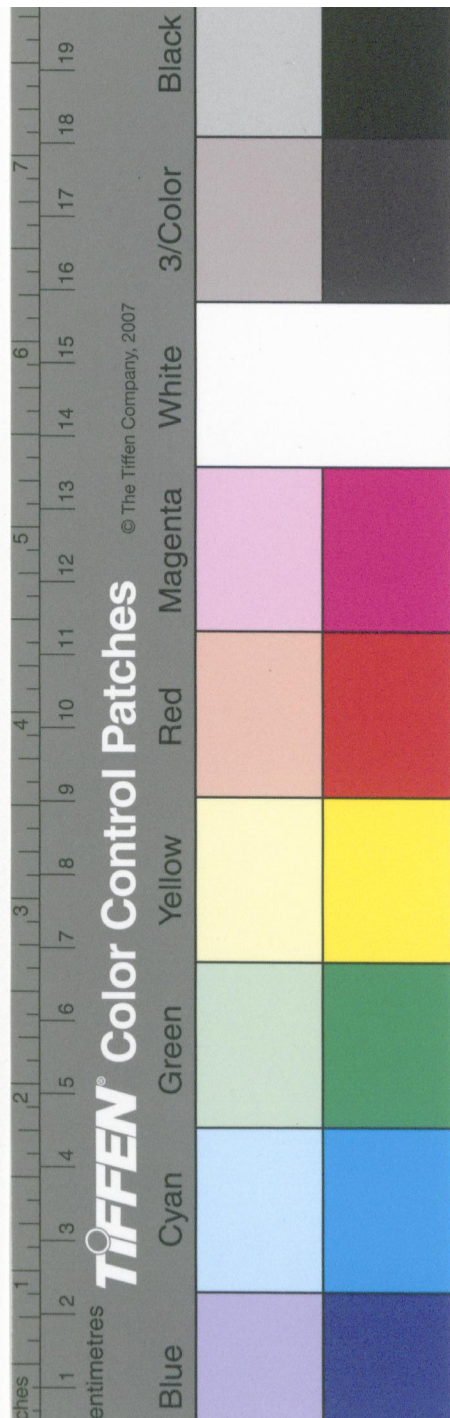

Söderved i Munsala Pensala
(Husbönder på Söderved, Munsala Pensala)

480

De som först bodde i Söderved, var några
finnar från Härnäs, troligtvis Vakkus, men de kun-
de inte leva här, då här var så fattigt och dåligt.
Gamla gångträdor, som ännu bevakas, leder
mellan Söderved och Härnäs längs backarna. Vän-
tervägen går längs mossarna nedanför

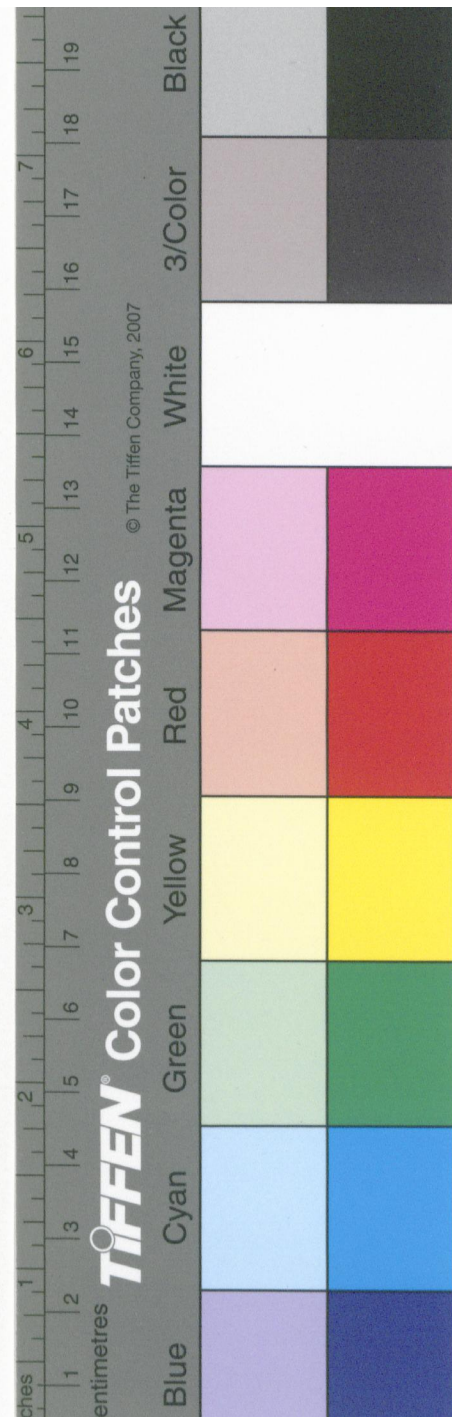
År 1790 kom sen en torpare Johan från
Tottesund i Malmö och köpte gården. Det var
bara ett hemman här då. Pensalaboarna brän-
de pottaska, och han var den enda i hela Pensala
som kunde »kalsonera», varför bystarna hämta-
de pottaskan till honom för att den sku få den
sista beredningen. Själva brände han också pott-

aska. Johan var på sin tid den enda skrivkunniga här i Pensola, och därför är alla handlingar från den tiden skrivna öf honom. Johan delade gården mellan sina söner Justus och Israel.

Innan Hårnåfirmarna kom hit, hade folket från Pesonen sina svedar här, och för att de ligges söderut från byn, fick de namnet Södersved. Nära Brännlandet i ängsbäckarna hade folket från Pesonen också sved, som fick namnet Nornsved.

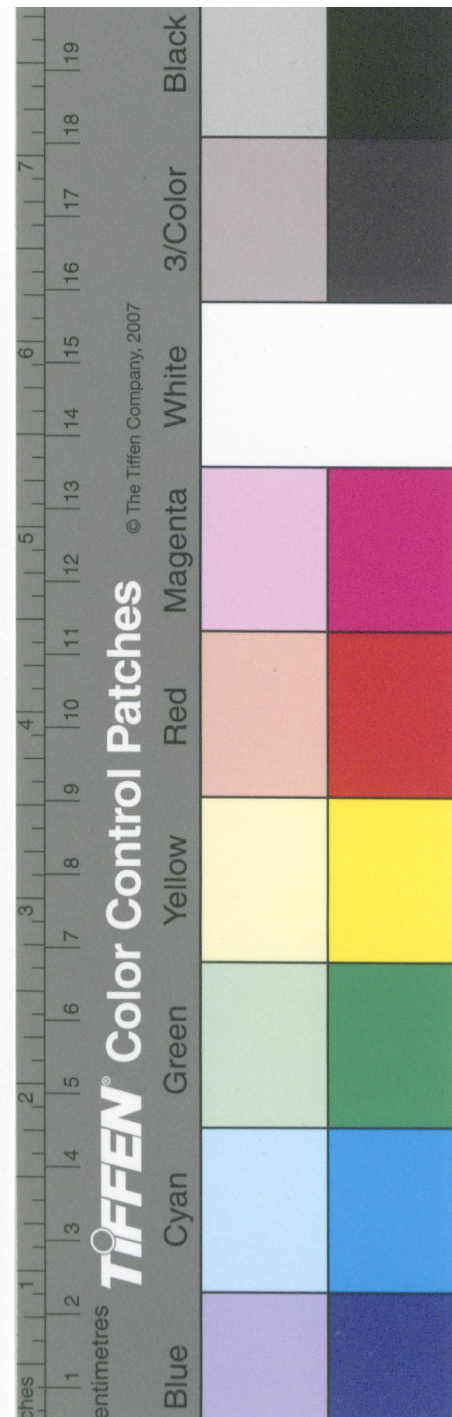
Idial. gångbröda sop. = gångstig Idial. kalsonierq wolt = att glödga den råa pottaskan, som man efter bränningen och utlakningen med vatten erhållit genom att låta askklubben avdunsta.

Monäby i Munsala under äldre tider.
(Jakob Gästgivaras Flår, Munsala Monäby)

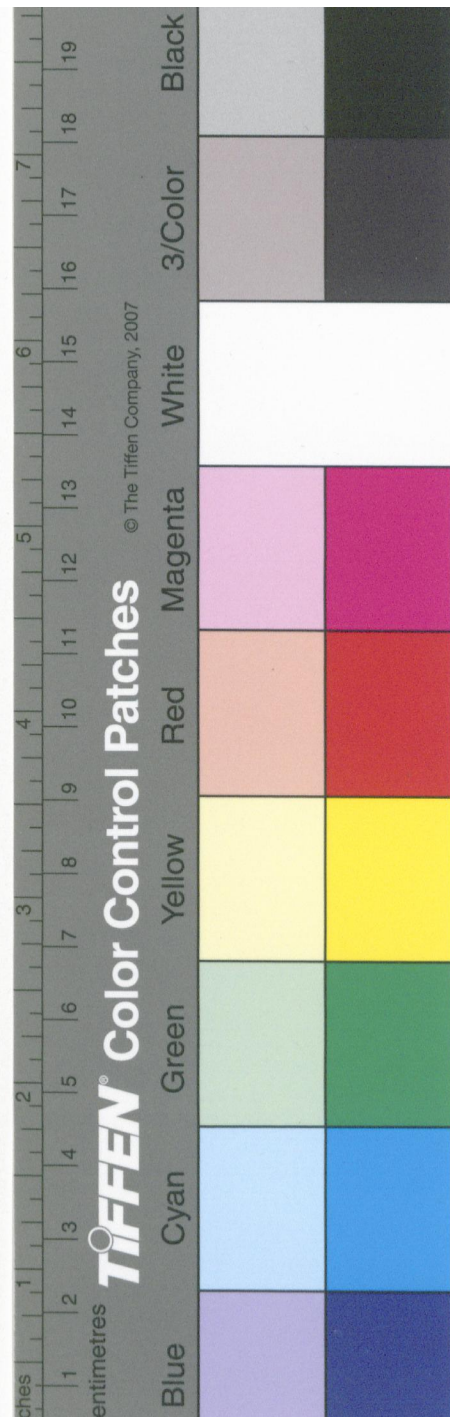
432

Då de först flyttade hit till Monäby, bosatte de sig på ömse sidor om Matt-Elsbäcken. Wäst eller Juniluckas bodde västrast' i byn, och därför kallas det Wäst ännu i denna dag. På samma platsen, där gården för i världens ska ha stått, är ännu en tomm, som kallas Wästasbrunn. Flårjaks bodde mitt emellan Gästgivaras och Vit på Talmans tomt. Pelat var österom bäcken, och likaså Kunt. Back och Keuru fanns inte till då ännu. Västerom bäcken var bara Wäst och Gästgivaras. Klocken, som är nor i byn, kallas i byn för Nörbis. Gästgivaras är bland de äldsta gårdarna i trakten. På en riklinke fanns inristat året 1495.

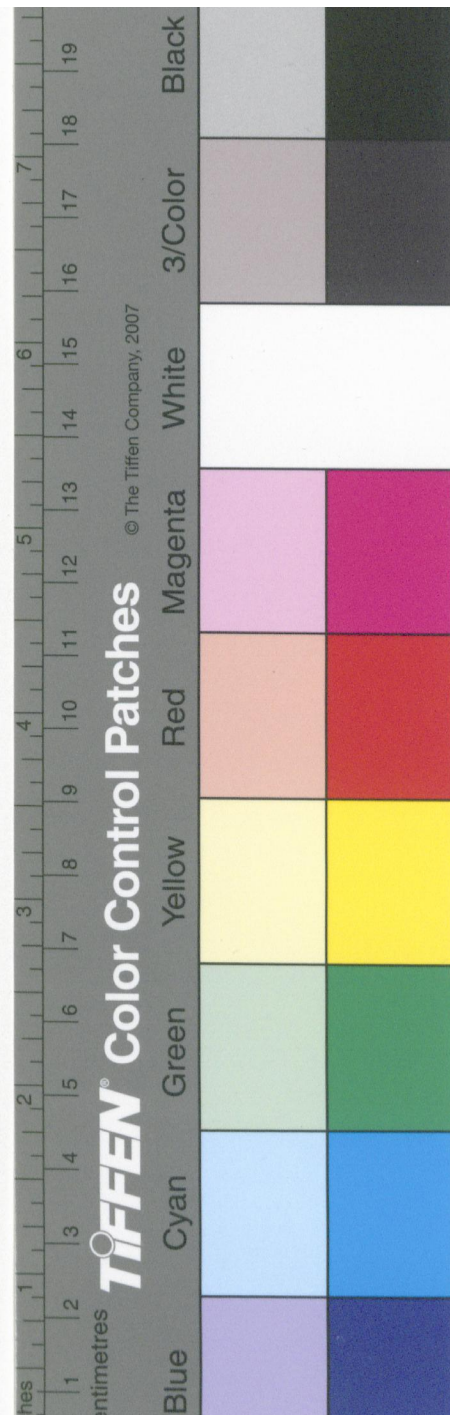
Folket här levde huvudsakligast med fiske-
verk i båchen. Sen började man småningom gräf-
ta opp åkrar ikring byn. Sjön sträckte sig under de
första tiderna mycket högre opp än nu. I Vikhagen
finns t. ex. $1\frac{1}{2}$ km från sjön en stor sten, som kal-
las Suggsten, och där hade man ring i och ank-
rade båten. Hålet efter ringen syns ännu. Åker-
kastarna kallades för här likasom ännu i
Monås för suggor. På Matt-Ols tomten har man
hittat spår å en liten byggnad, som ska ha va-
rit sjöbod.

När man började odla opp mera jord fick man
för trångt, och därför började ena efter den andra
flytta ut från byn. Då Pelats flyttade ut, gräf-
tade Matt-Ols opp åt dem lika mycket åker där
i skogen, som de hade här i byn, och därför kallas

434
den åkern ännu denna dag för Matt-Ols åker.
Storåkeru här i byn hade ~~Plats~~ förut. Också
på Junilaikes gräffade Matt-Ols opp åker i
stället för den åker de hade här i byn på Stor-
åkeru, och där för finns också på Junilaikas
en Matt-Olsåker. Till Harjuks flyttade två
härifrån byn. På 1600-talet fanns en Olof här på
Gästgivars, och han hade två söner Gabriel och
Matt. Gabriel flyttade ett litet stycke åt väster
och byggde en gård, som ännu efter honom kallas
Gabriels. Matt stannade på Gästgivars på det
ställe, som ännu kallas Matt-Ols.

1 dial. västast = mest åt väster

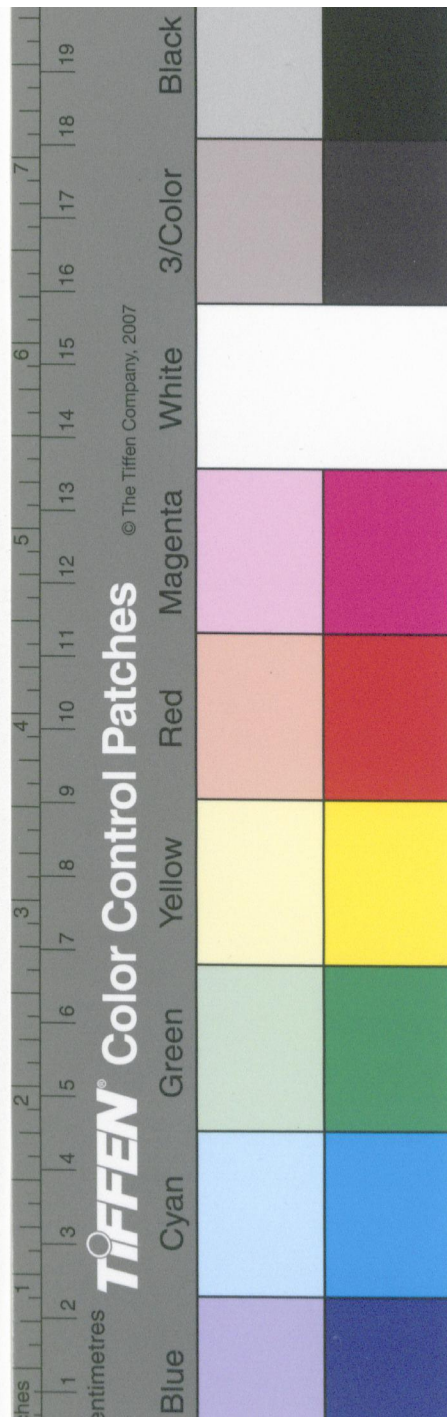

Pelat i Munsala Monäby.
(Isak Karlsson, 80 år, Munsala Monäby)

435

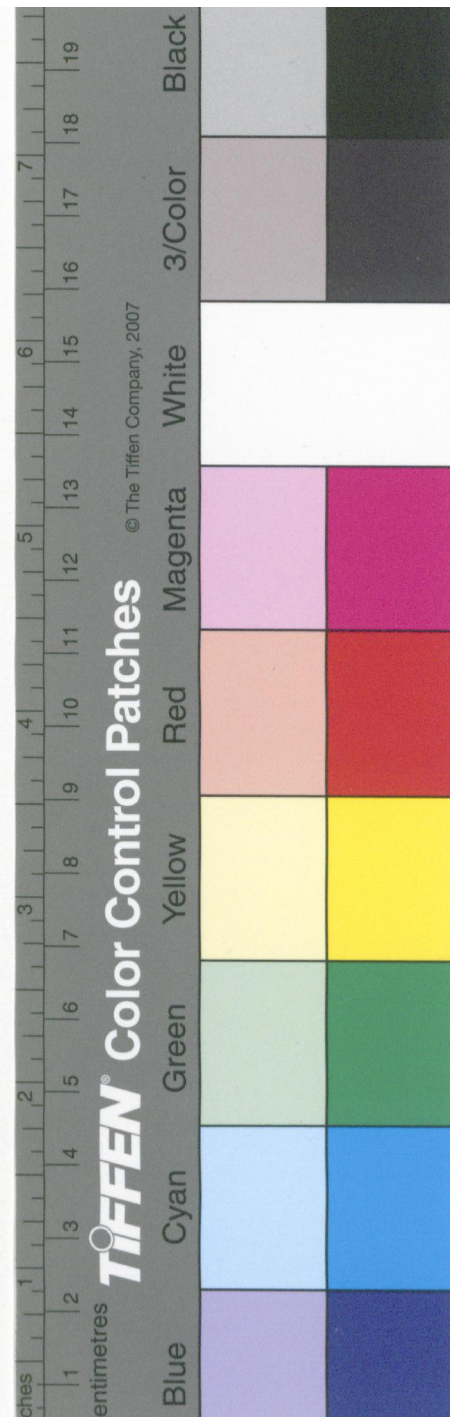
Under forntiden var vid Pelat fisk-
ställe. Saltjön kom nämligen ända hit öf. Så kom
många finhagubbar och slog sig ned här som fis-
kar, men de vor inte bofasta här. De kallade
platsen för Päälahti, som betyder kurrudvik.
Där fick man sen Pälät och Pelat.

De som först vart bofasta på Pela och
Back, var två bröder från Mon och de for gient
över mossen på gångspänger. De hade inte
vidare med sig än två böhtallrikar' och litet
korn i påsen, och det knapprade de i sig. Detta
hände sig för mer än tvåhundra år sedan. De
boratte sig ena på Pelat och andra på Back-

nummern på var sida om vågen och bygge 436
åt sig kajor, men inga vidlyftiga kajor var det.

"dial. bok str.: av bok, bok -

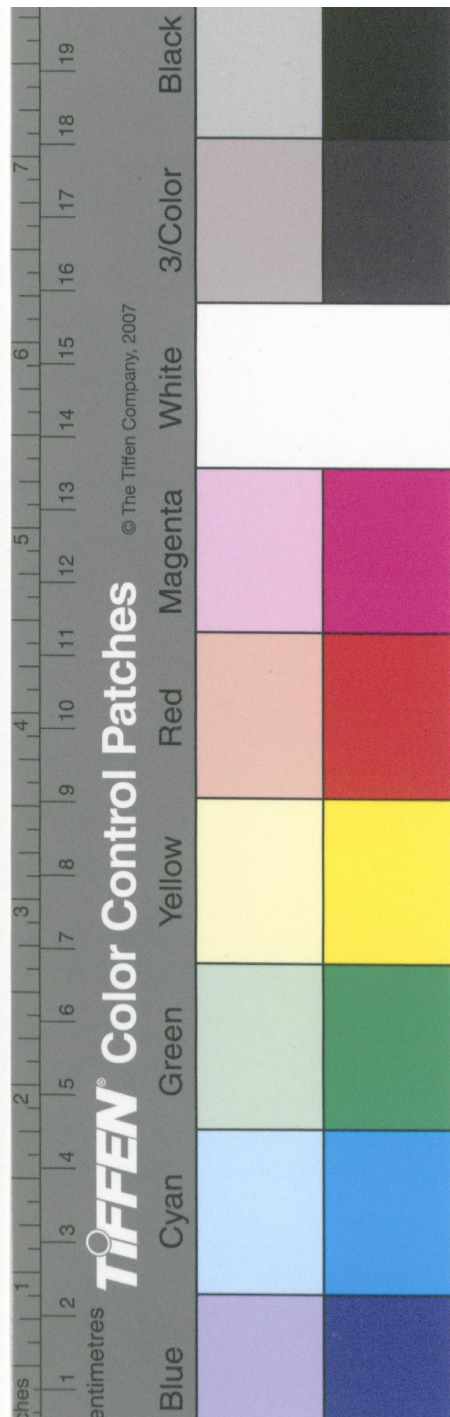
Gumilackas eller Wäst i Munsala Monåby
(Nyberg, 72 år, Munsala Monåby)

437

Wäst eller Gumilackas är utflyttat från Monå. Under något krig ska en polack stannat på platsen och börjat bo här, och därpå ska den ha fått namnet Gumilack.

Så de första bönderna bodde här två, som flyktade hit från Gästgivarst i Monå. Ena brodern hette Karl och andra Johan. Karl bosatte sig i södra ändan och Johan i norra ändan å byn, och man talar ännu om Södragårdarna och Norragårdarna.

1 dial. flykt~~te~~ sv. ob. I = flytta

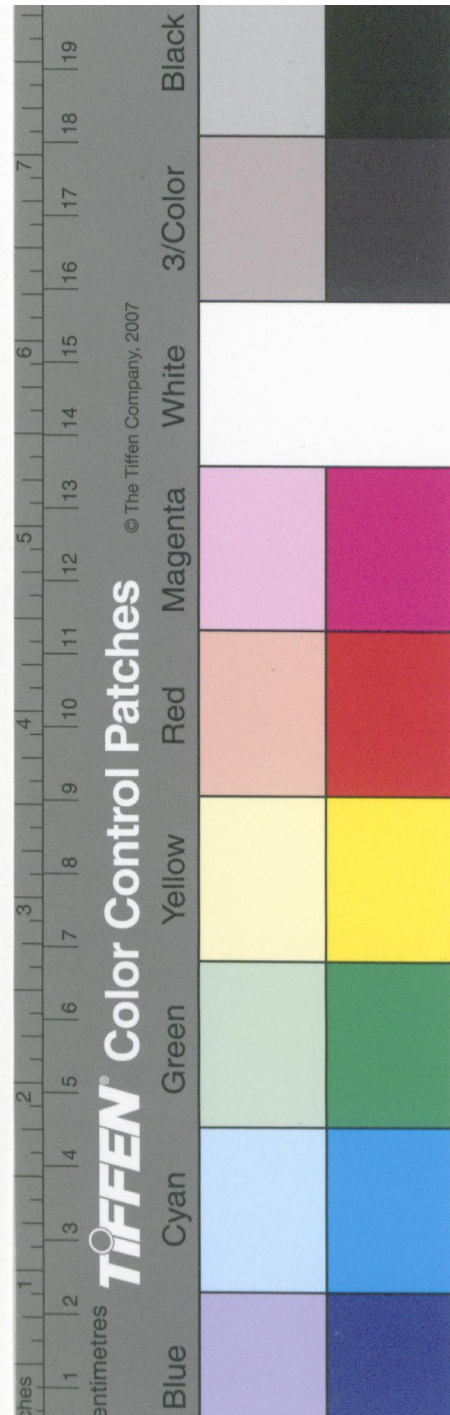

Jumilacka eller Väst i Munsala Moniby.
(Abraham Jaakkola, 72 år, Munsala Moniby)

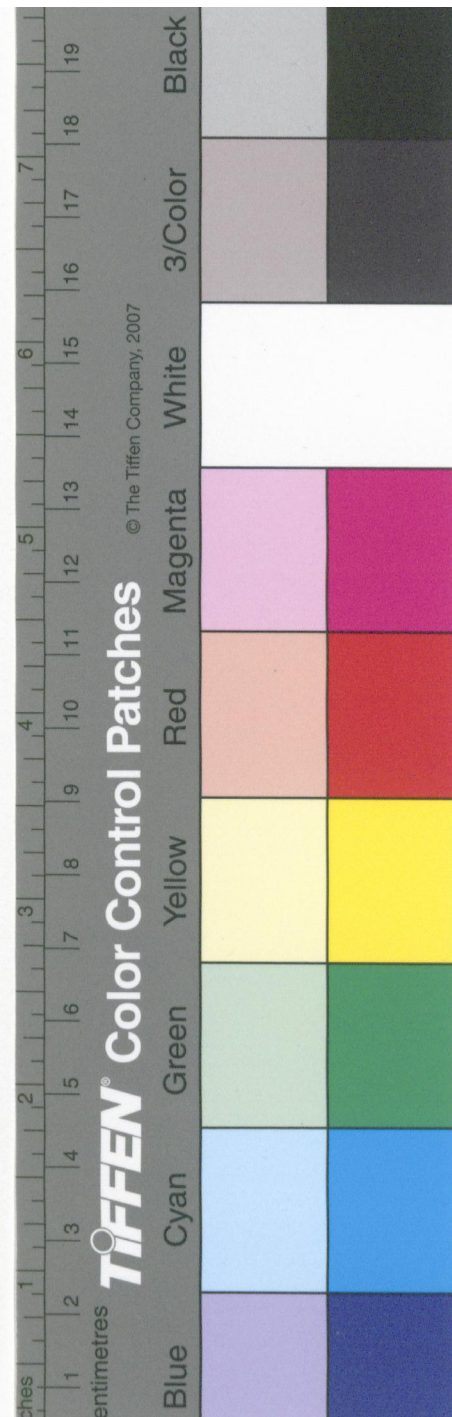
488

Den första på Jumilacka hade kommit från
Sverige, men här ha varit norsk. Här i Finland var
han gift med en finska, men hon hade ökiä lärt
sig svenska. Under stora opreden flyttade han till
Sverige med sin käring och tre barn, alla pojkar.
Där rynde han på sin kvinna, och man vet
aldrig mera var han tog vägen.

Efter fem år kom käringen tillbaka med
sina barn och andra från samma trakt, men de bod-
de där finnar på Jumilacka och hade bott där fle-
ra år. De bodde där nu och ska inte flytta bort,
emedan de hade bott där så många år. Tre gån-
ger måste de gamla ägarna sen gå till kung,

innan de fick tillbaka sitt hem. Kärningen bod⁴³⁹
de i norra ändan å byn och stod själv för gården fört,
men sedan delades norra ändan mellan två
pojkar, och den tredje fick södra ändan.
Vägen upp till Tunnstaba byggdes före 1808.

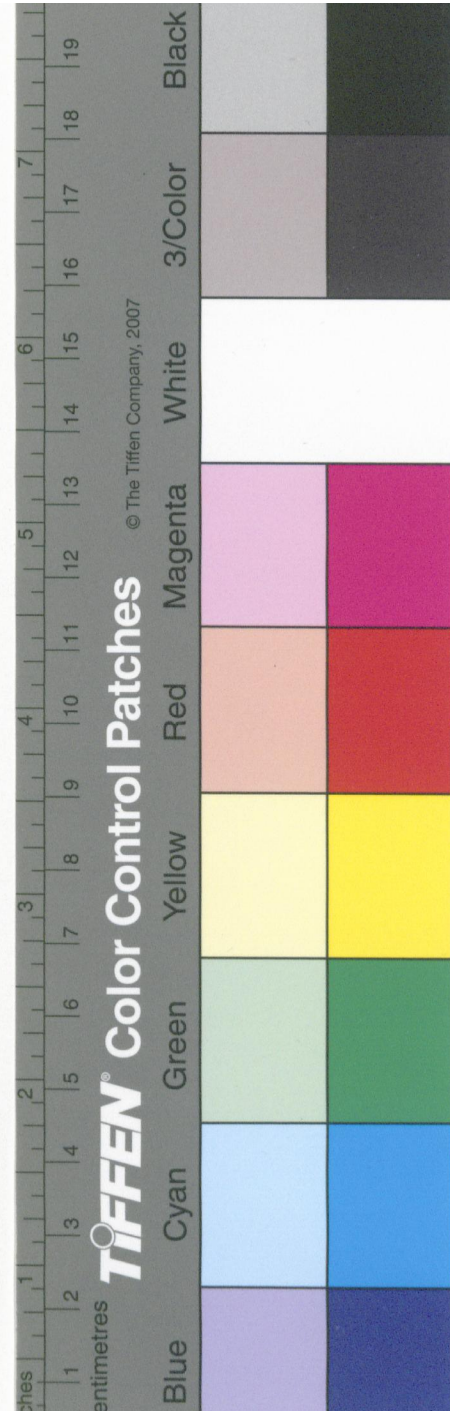

Gumilackas eller Wäst i Munsala.
Isak Karlsson, 80 år, Munsala Monåby/

440

På Gumilackas bodde en gammal kår-
ring, en finska, som hette Gumilacka, och där
fick platsen sitt namn. Hon hade kommit
dit under krigstider, när folket var bortflyt-
tat, och lämnade sedan där.

Idial. lamm & svul = stamma.

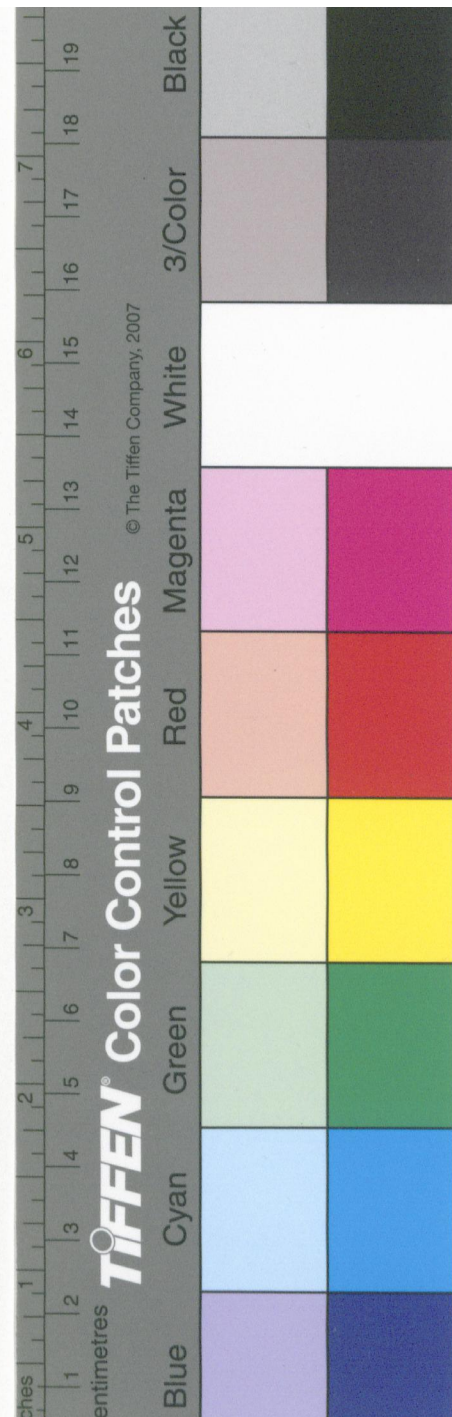
Edisbacka i Munsala Munsalaby
(Anders Edisbacka, 70 år, Munsala Munsalaby,)

441

Före stora ofreden hade en bonde hemman i Munsalaby. Han hade en son Erik Gästgivers och två flickor. Under kriget for de alla över till Sverige undan ryssen. Där dog föräldrarna, men Erik kom tillbaka med sina två syster. När de kom till hemtrakten, hade finnar bosatt sig på fäderneshemmet, och då de tyckte, att det sku ha blivit för dyrt att gå till kungs, lämnade Erik det i finnarnas händer och flyttade två fjärdingväg åt söder till kronomark och lät bryta ut åt sig till hemman den plats, som nu kallas Edisbacka. Platsen var mycket stenbunden och oländig. Stor skog växte överallt, men

han fick ändå grästat åt sig en åker kring bygg-
mugen. Den kallas nu för Gammelstuaåker. De 442
svedjade på en plats norron på ett ställe, som nu
kallas Kårrsved. På 1700-talet under storkrif-
tet var där åker, men nu är där stor skog.
Storsved är mycket äldre än Edisbarka. Jag här-
stammar i fjärde led från Erik ~~Gästgiver~~.

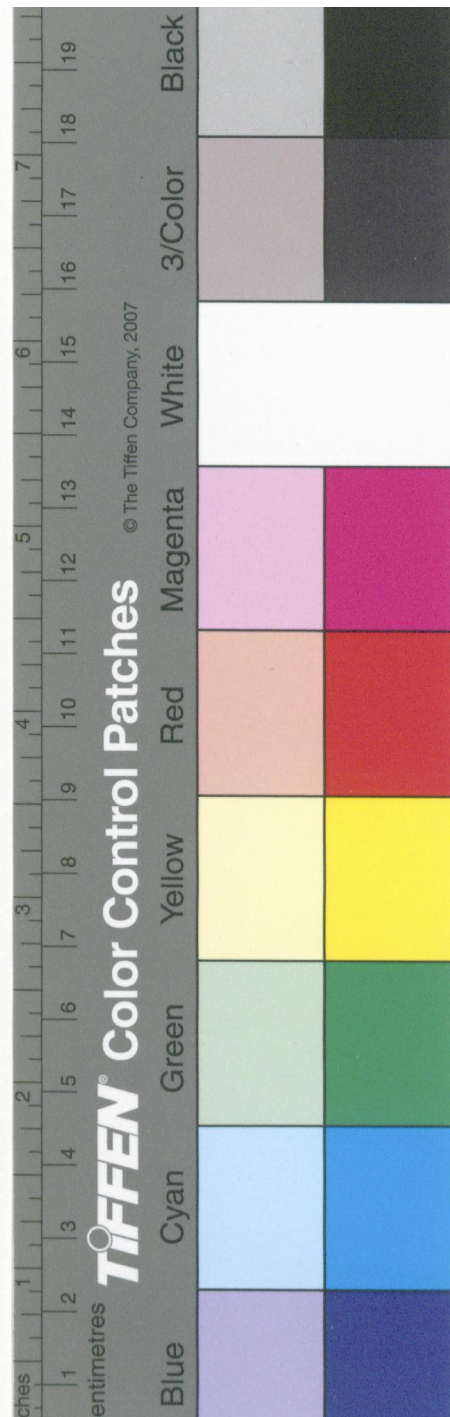

Kämpas på Storsved i Munsala.

443

(Sann Kämpa, föd. Munsala Munsala.)

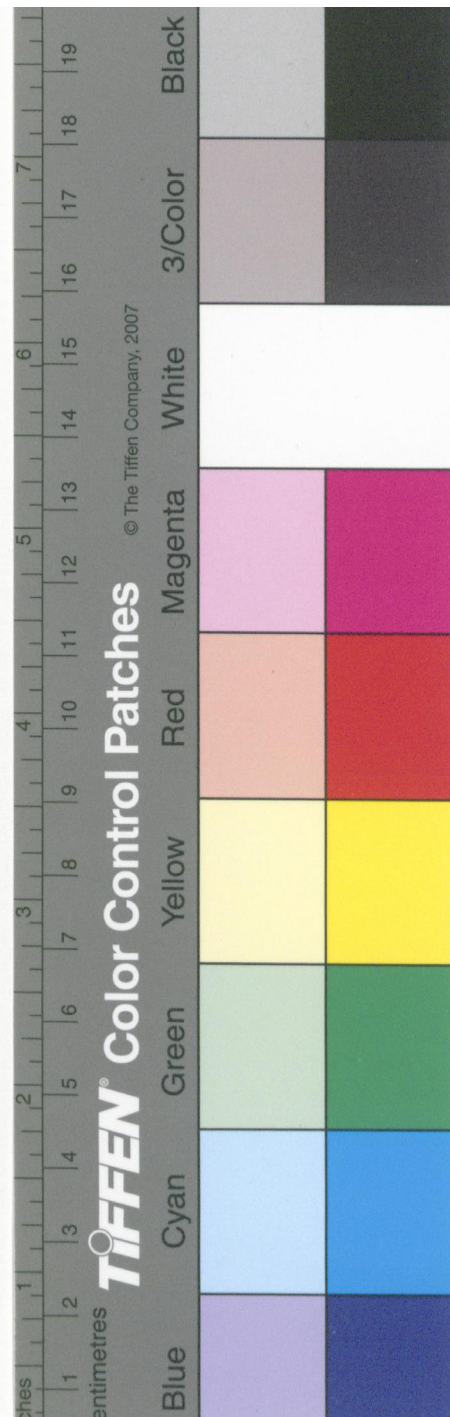
En, som hette Kämpa, bodde allra först på Storsved i en liten stuga på backen. Han hade en gammal koring. Han hade varit krigsman och levede nu med att vässa sägar och göra annat smått. Litet jordbruk hade han också, men det var då så obekvämt här, att det fanns bara skog och myrar och årja. Platsen där han bodde, har ännu namnet Kämpas efter honom, och det har blivit namn för en ågårdarna här. Han ska ha varit min farfars farfar eller farfarfar.

Första folket på Pältuo och Flakabacka i Muusala.
(Johan Gästgivarer, Flå, Muusala Pältuo)

444

Första folket på Pältuo har flyttat hit
i slutet på 700-talet från Muusala kyrkby Gäst-
givarer nummer. som hade sina utmarker här
i trakten och ännu har marker här. Och så till
Flakabacka har man flyttat ut från samma
nummer i kyrkbyn.

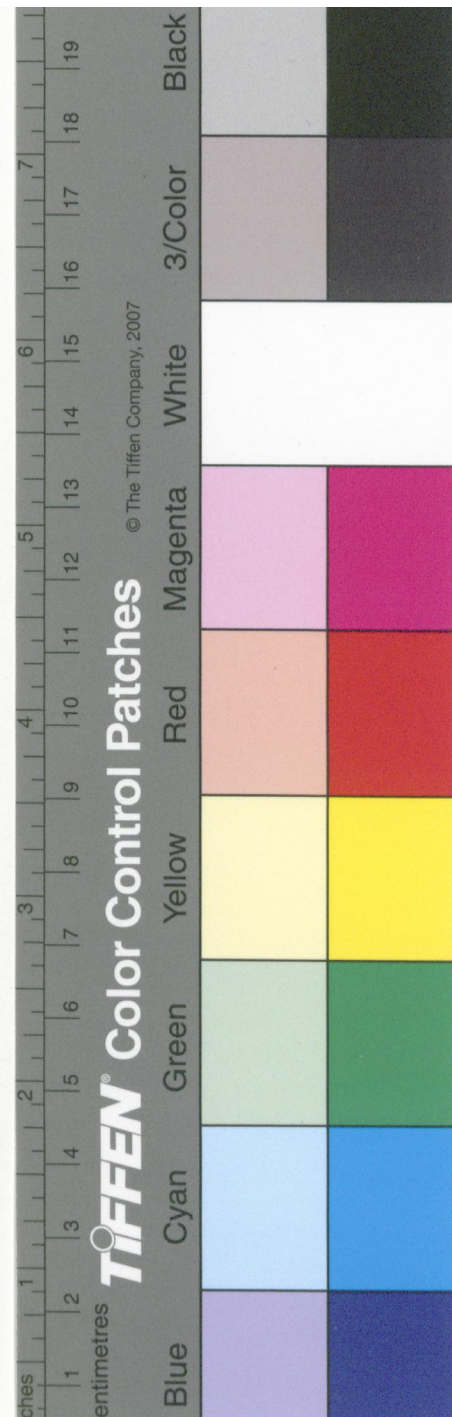
Första folket i Jussila by i Munsala.

(Erik Jussila, 70 år, Munsala Jussila) 445

Förstagården i Jussila by har varit up i en skogsbacke på en plats väster om ån, som ännu kallas Gammelgården. Utservvägen kom då ut vid Påltno. På Dalabacken hade man sin tjärdal, varå stället har sitt namn denna dag.

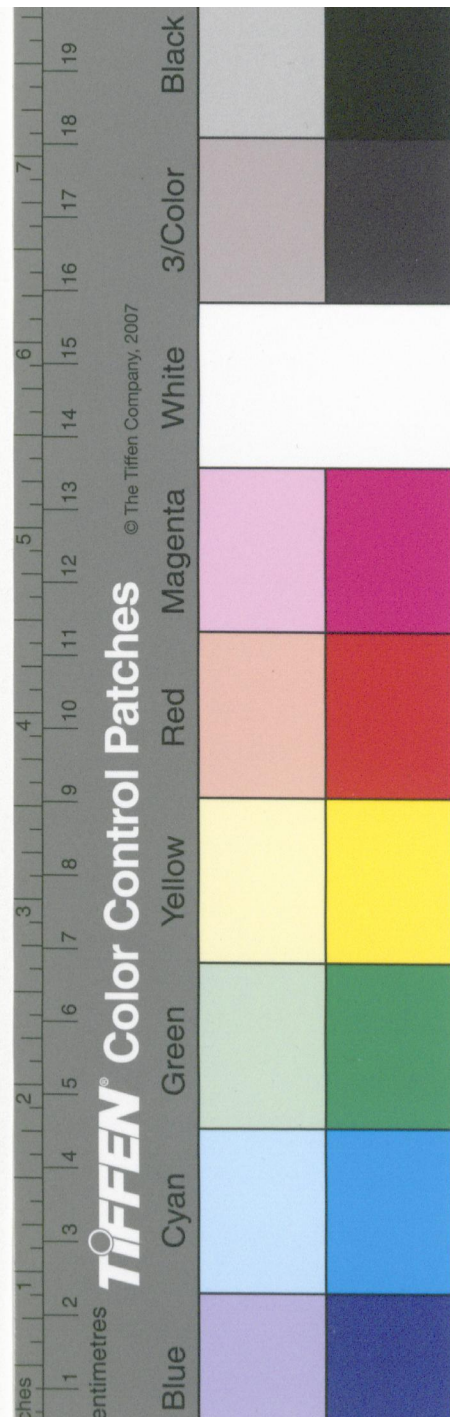
Den första som började bo där Jussila nummer nu är öster om ån, hette Lass, och efter honom kallas backen ännu Lassesbacken. På den tiden kom också hans bror Jutt till norrändan å Jussilamunnern, och platsen kallas ännu Johannes. Att detta inträffade redan före 1808 års krig.

Lass gubbens son kallades Stor Vahl,

och han vart skjuten å ryssen därför att han
tillsammans med Battersiak hade öfverst
ryssen.

446

Harjaksby i Munsala.

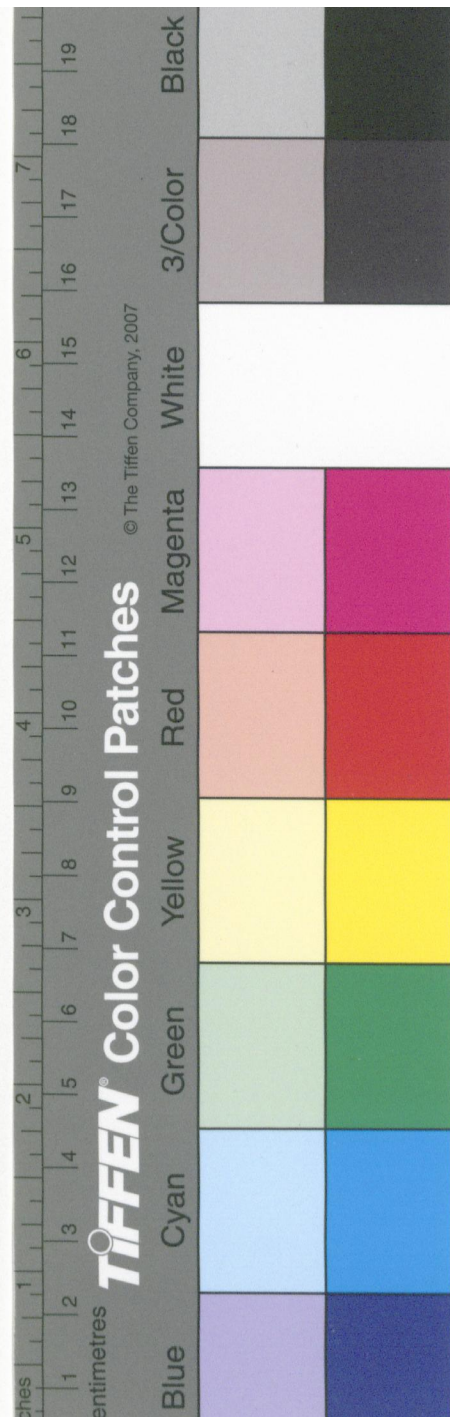
(Jakob Andersson, 70 år, Munsala Harjaks)

447

Första folket i Harjaks var två bröder, som flyttade hit från Monby i Munsala, ena på Jakobs på Harjaks nummern och den andra på Stenbäckas nummern nedanför backen. Detta ska ha hänt långt före stora opreden. Hela byns befolkning härstammar från dessa två bröder och sällan flyttar någon bort härifrån. Här är nämligen fruktbart ställe och ågorna är lägligt belägna.

Under stora opreden var folket till Sverige, men kom tillbaka till sina gamla boningsplatser, de som levde.

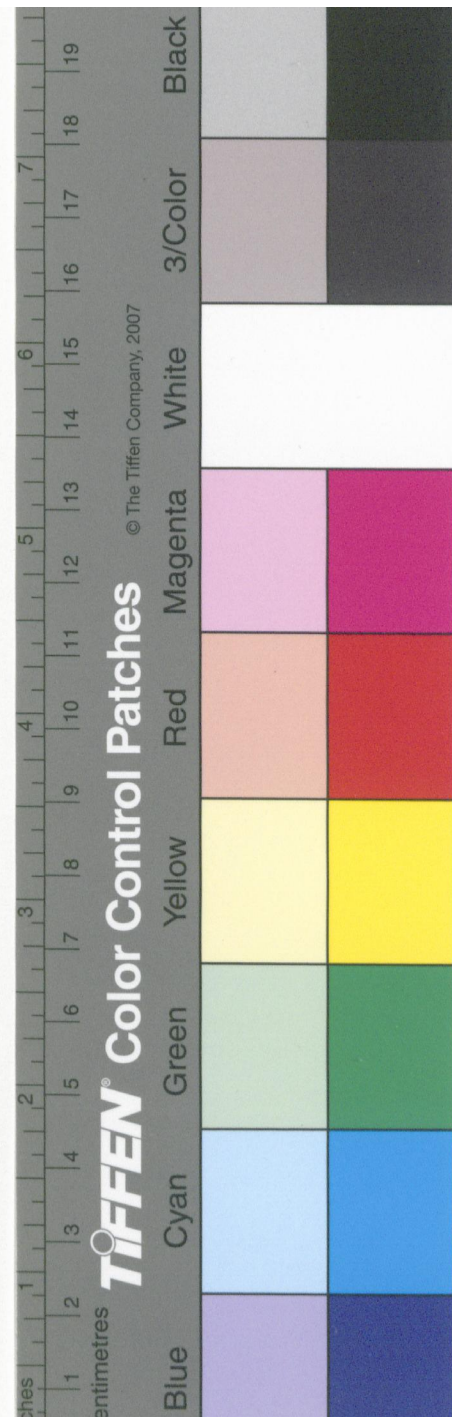
Under första tiderna hade folket en väg från byn, som kallades slipvägen för den skull att man körde med slipor på den. Den gick ut vid Halv-

vågsberget, som är halva vägen mellan Storsved
och Junilackas eller Wäst. Den har inte varit ⁴⁴⁸
begagnad under flera mannaåldrar.

Då för att Flarjuks fick sitt folk från Monåly
räknades det för till den byn och ännu under stor-
skiftetiden på 1700-talet.

"dial. slips sup. = två förmedels en tvärlä förmedel stänger,
som i stället för här användes på dåliga vägar.

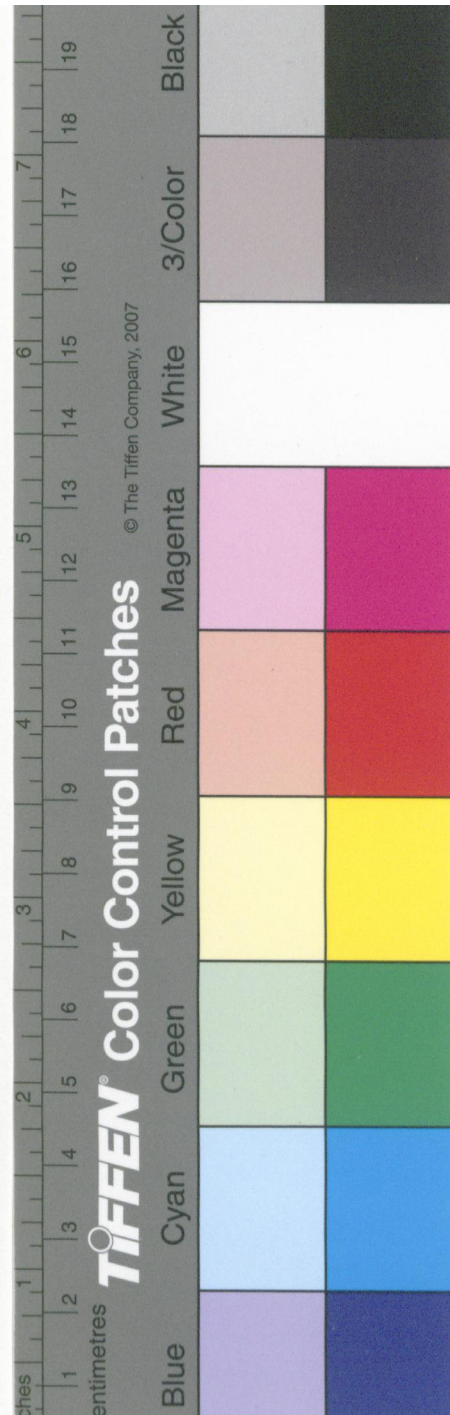

Nickelsbacka i Munsala Harjuts.
(Erik Jakobson, 77 år, Munsala Harjuts)

449

Min farfarfar Erik bodde på Harjuts-
hemman i Harjuts och köpte sen två delar på
Tjörus, ena delen 1805 och andra delen 1813. Man
odlade dem tillsammans med Harjuts ända
tills farfar flyttade hit år 1841. Man hette också
Erik och min far var då på fjärde året. Man be-
rättade, att man i hans uppväxtår kallade Nic-
kelsbacka för Tjörus Finner, för den skull att
den första, som bodde här ska ha varit på
firman, heligtvis Keuru. Man hette väl mi-
kel, eftersom man jämte Tjörus började kalla
det för Nickelsbacka.

Idiel. firman = en firman bebodd trakt

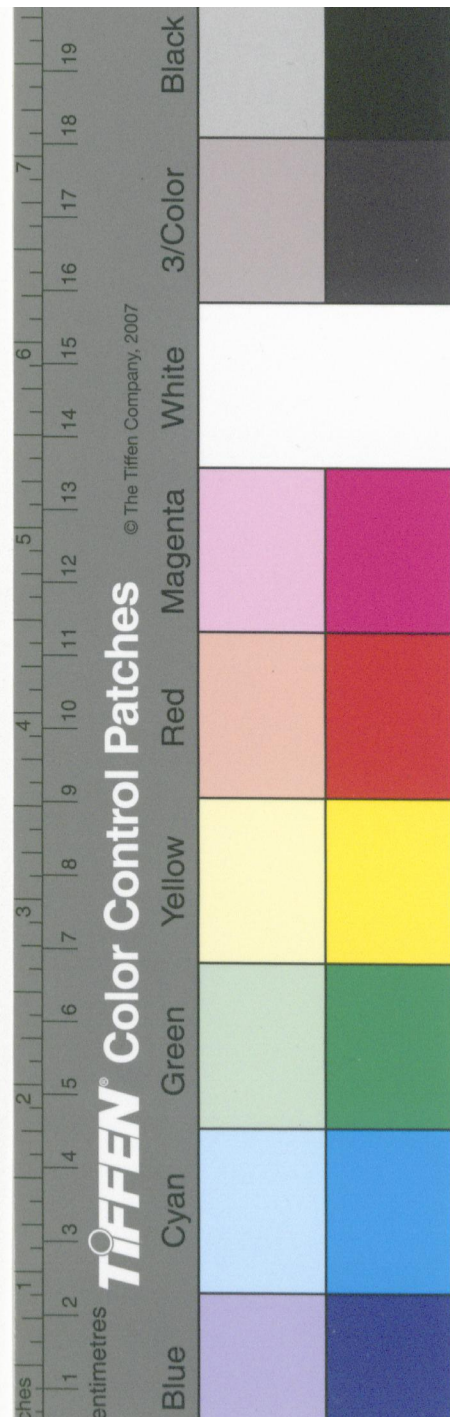

Första folket i Munsala Kentlax.
(Anders Nyby, 72 år, Munsala Kentlax)

450

Den första, som kom från Sverige, till Kent-
lax och lagade åt sig en byggnad, började bo
där vid Kunts. Det fick namnet därå att
där var första kanten. Han hade en bror och,
och de bodde där en tid tillsammans, men de
flyktade¹ brodern till en annan plats och börja-
de bygga ett nybygge, och därför fick den går-
den namnet Nyby. Och han bodde på Bestils.

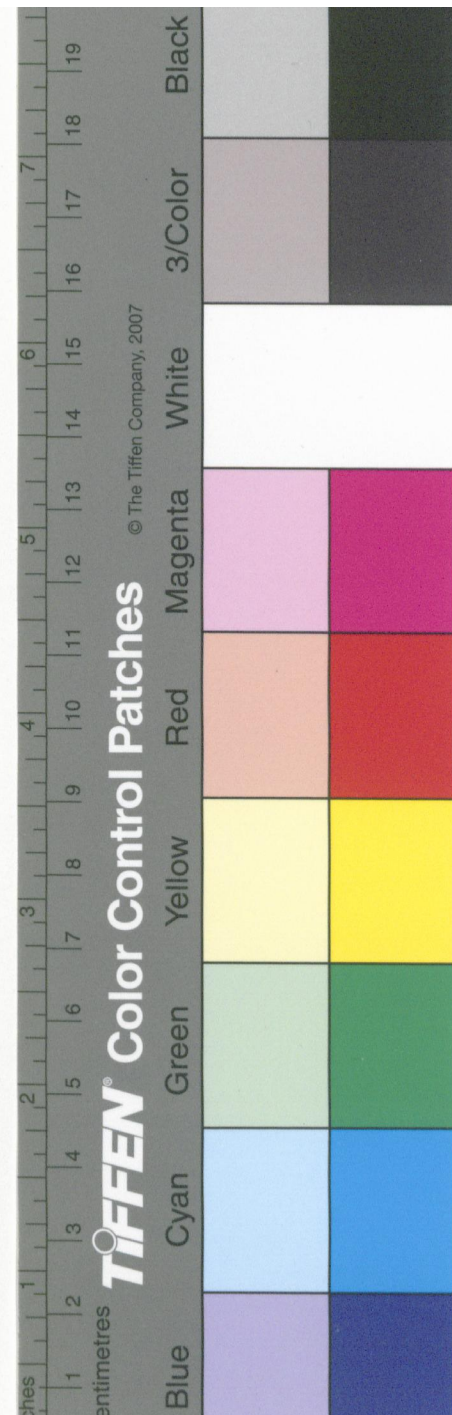
¹ dial. flyktade sv. ul. I = flytta.

De äldstegårdarna i Munsala Kantlat. 451
(Wilhelm Backlund, Munsala Kantlat)

Man har först börjat bo vid Kunts' på
Görans Heitkas, och det var svenskar som kom dit
som de första. Sen började man bo på Laggas
Lestmans och sedan Nyby Jammelgård.

1) Enligt andra skall Nyby vara äldst och sedan
Kunts. Den första som bodde där, hette Kunt och
var timmerman. Därefter började man bo på
Räv.

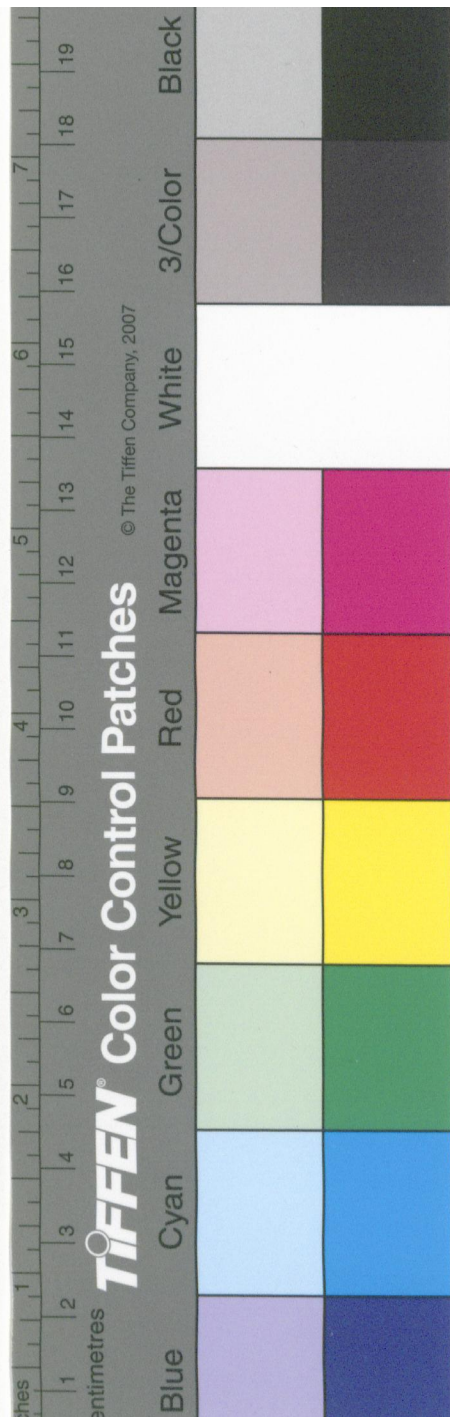
Monåsby i Munsala.
(Isak Flygare, 63 år, Munsala Monås)

452

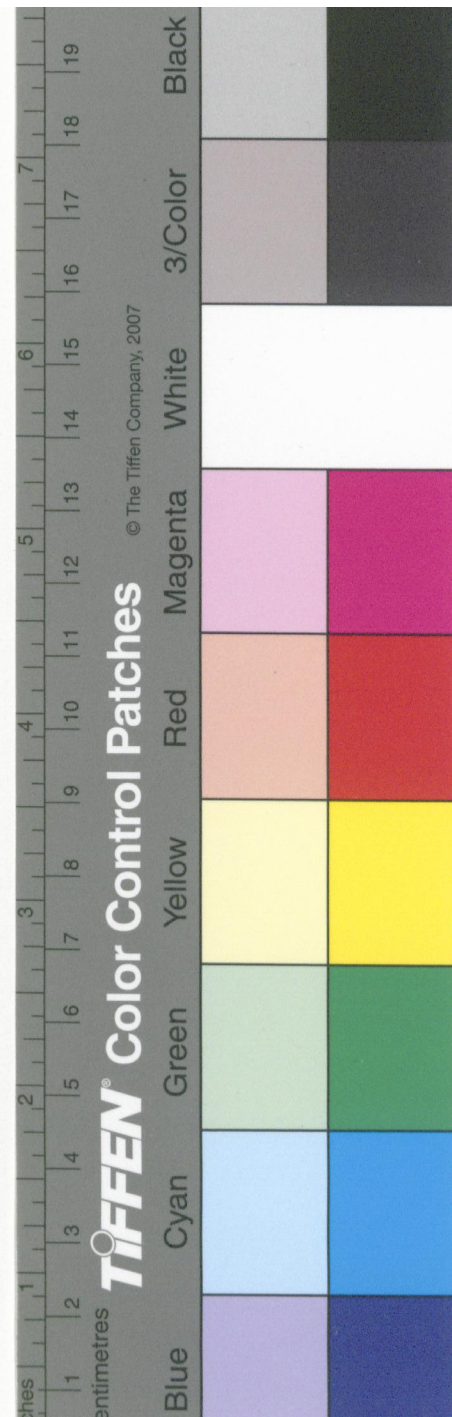
Första bonden i Monås har bott på Sik, andra
på Sund, tredje på Näs, fjärde på Strömming, femte
på Kunk, sjätte på Flygare och sjunde på Nork. Alla de
där sju första sken ha kommit från Sverige. ^{Långnäs eller} Tagg-
näs är ett nytt ställe

Man bedrev inte annat yrke i byn för-
än fiskeri, och vid Sik fick man sik. Den kage på
Sik mark, som kallas Näseshagen, hade man sina
båthamnar under de första tiderna. På Strömming
fångade man strömming. På Lillön eller Lustigkappa
hade man båtarna, och där hade man strömmingsnoten.

På 1700-talet kom en Bergman och en
Lindqvist från Sverige. Bergman bodde på Kåta-
holmen på Strömmingsnummer och Lindqvist på

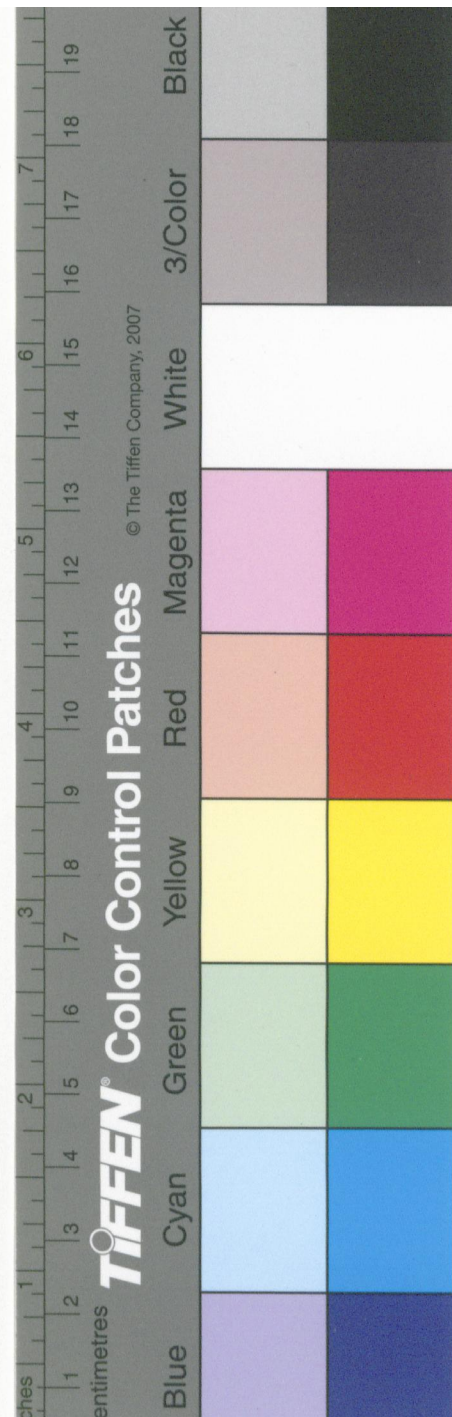
Väsebacken. Bergman hade halvannan 453
stornot — för en stornot ska det vara fem eller
sext personer — och han fick så mycket ström-
ning i Morårsundet, att inte allt ens ryndes
i båtarna.

Långnäs i Munala Monäs.
(Karl Sjöblom, 73 år, Munala Monäs)

454

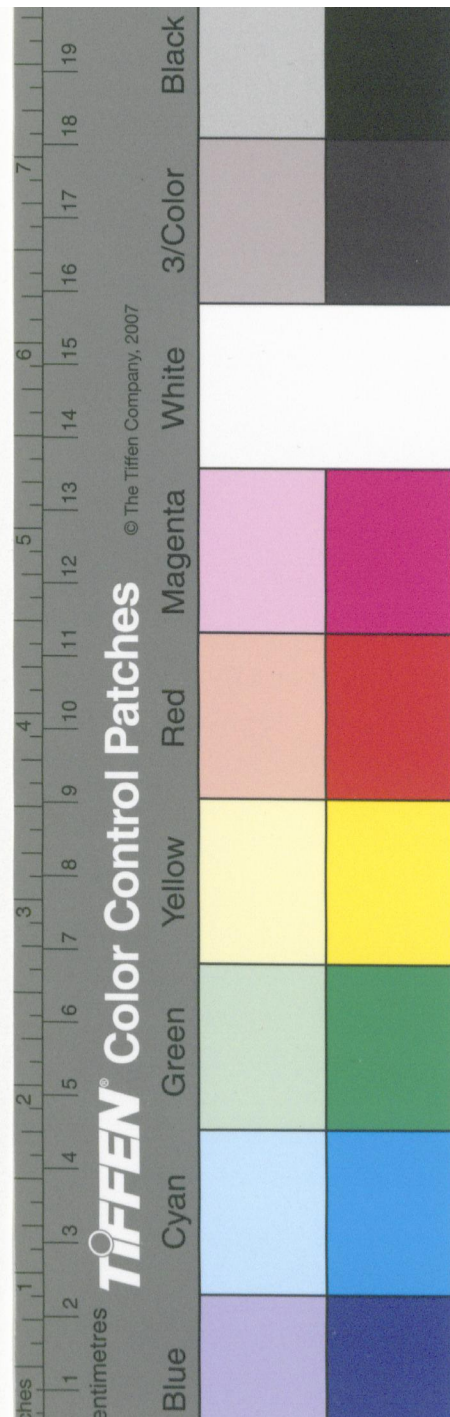
Till Långnäs^{eller Laggnäs} flyttade min fars mor-
farfar Göran år 1740 från Senni. Han rodde
genom sundet och landsteg på den plats, som
nu kallas Gamla båthuset. Matäcken sin
hängde han på grankvisten och högg timmer
på platsen, där nu gården är. Nedanför gården
gräpade han upp åker åt sig, som kallas Kvarn-
åker. I bäcken bredvid byggde han en liten
kvarn, som gav namn åt åkeren.

Fattig i Munsala Weatala.
(Fågelskolan, 70 år, Munsala Weatala)

455

Fattig kallas folket emellan Jakob Hans,
och det namnet har hemmanet efter en som före
eller strax efter stora öfverden köpte sig dit från
Kronoby och hette Jakob Hans.

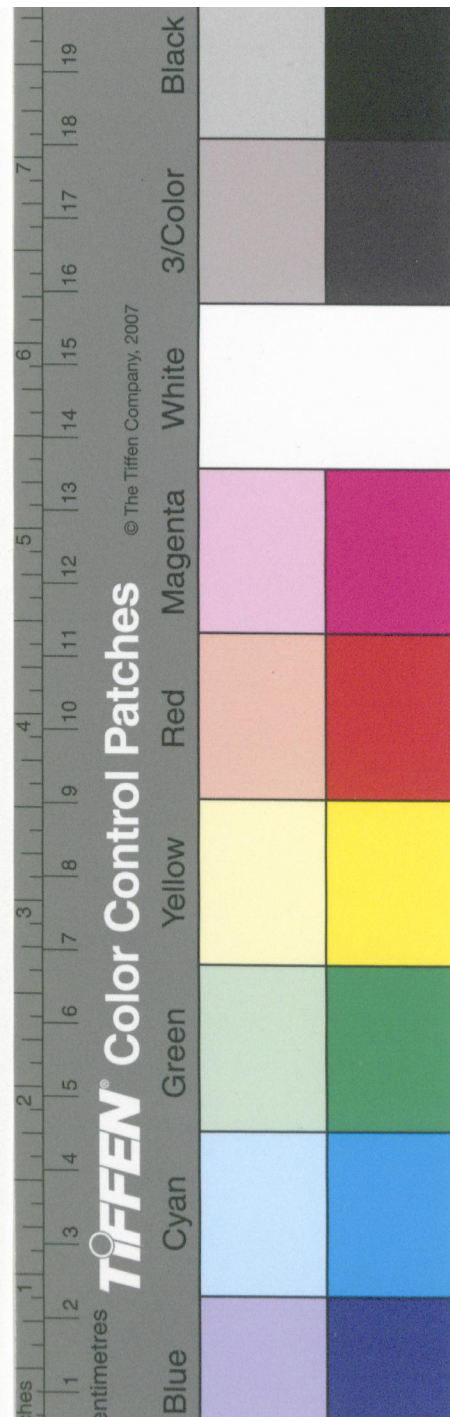

Bertula i Munsala Watala.

456

(Nils Bertula, 7går, Munsala Watala)

Äldsta platsen där man bott i Watala är på Bertula, och där är Bertus äldst. För kallade man hemmanet för Erikeis efter en, som hette Erik och som ensam bodde här. Sedan kom från Stor Kyro en, som hette Bertula, som måg i gården, och från den tiden kallades den för Bertula. Redan innan han kom, hade hemmanet delats i två mellan två bröder. Ena af dem flyttade till Nystus.

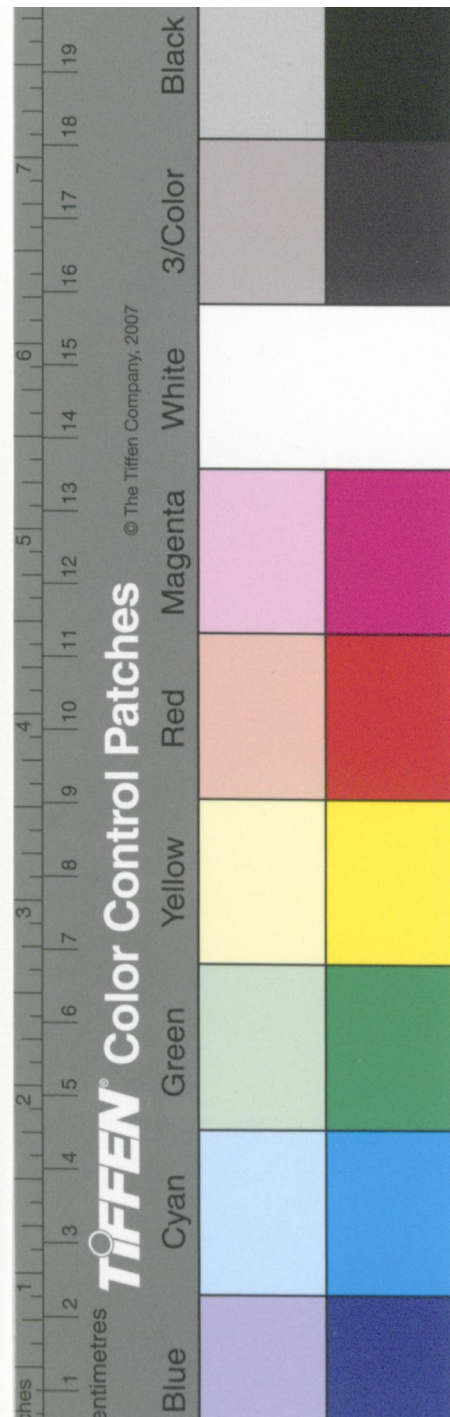

Henriksnäs i Munsala Watala.

[Mats Henriksnäs, 84 år, Munsala Watala]

457

Den första på Henriksnäs hette Henrik, och
efter honom har hemmanet sitt namn. Han flyt-
tade hit före sista kriget från Domarbacka. Han
hade varit ~~tygare~~ på Domarbacka och blev sen
borgare under samma ställe på Henriksnäs.

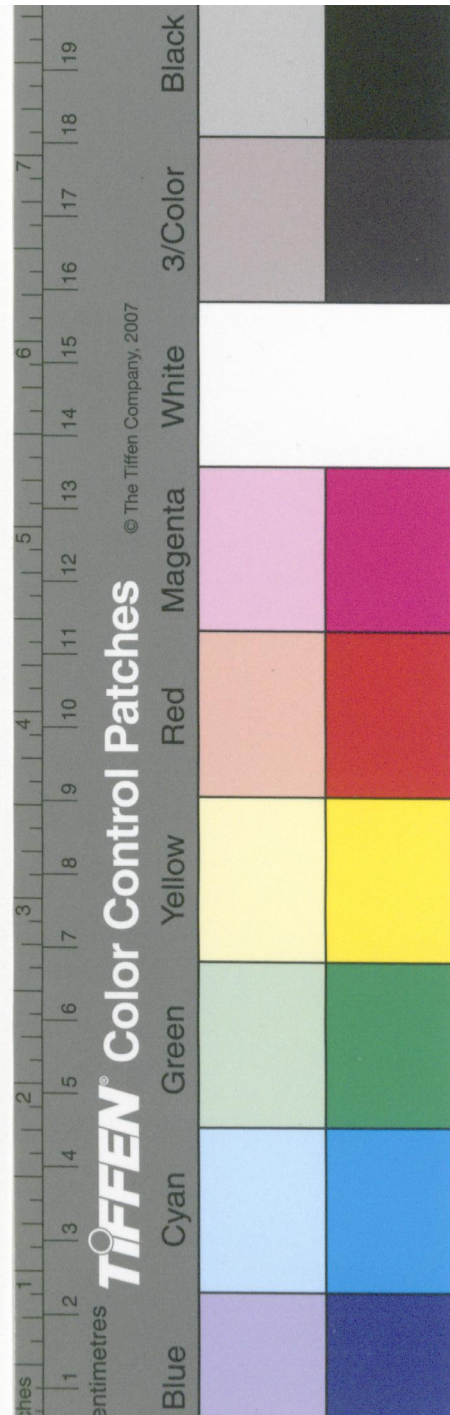

Första invånaren i Oravais Rausk.
(Karl Mattsson Kari, bjer, Munsala Pensala)

458

Den som först kom till Rausk i Oravais,
kom från Ojas i Jeppo. Brodcon hade skjut-
sat honom dit, och när de skildes, så sa han:
"Om du blir utan äta, så kom till Ojas."
Därå har man sen fått ordspråket: "Kom
till Ojas får du fileten". Han ska ha kött
Dammen, och därå fick man sen Dammen.

Idial. etc etc. = mat

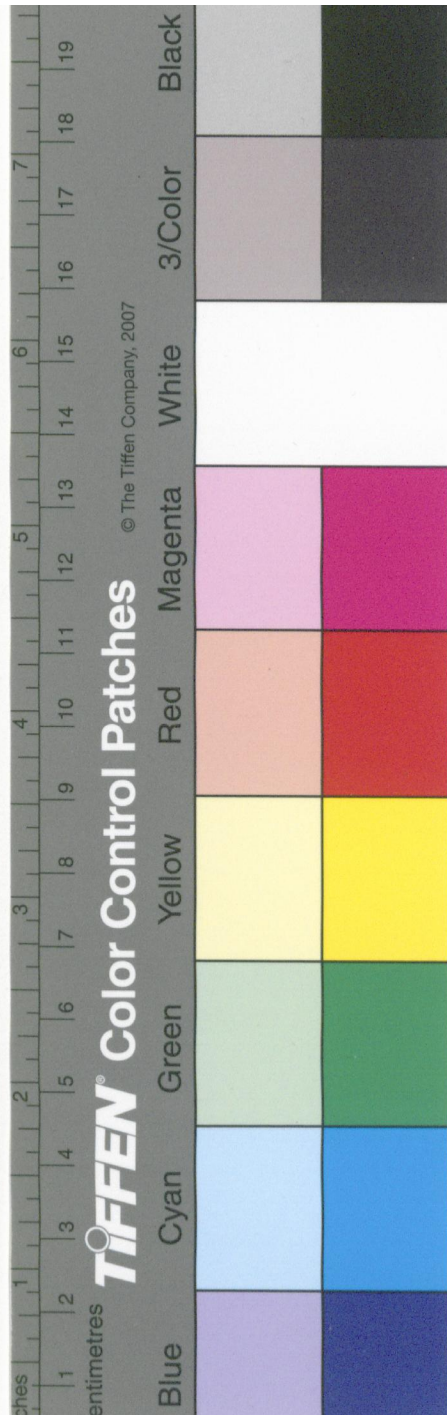

Väro namnen Pesonen och Pensala i Munsala uppkommit.

459

(Matti Aspinäs, 64 år, Munsala Pensala)

I Pensala ska allra först ha bott finnar från Mahärmä Pesola, och därå har ett hemman fått namnet Pesonen och byn namnet Pensala.

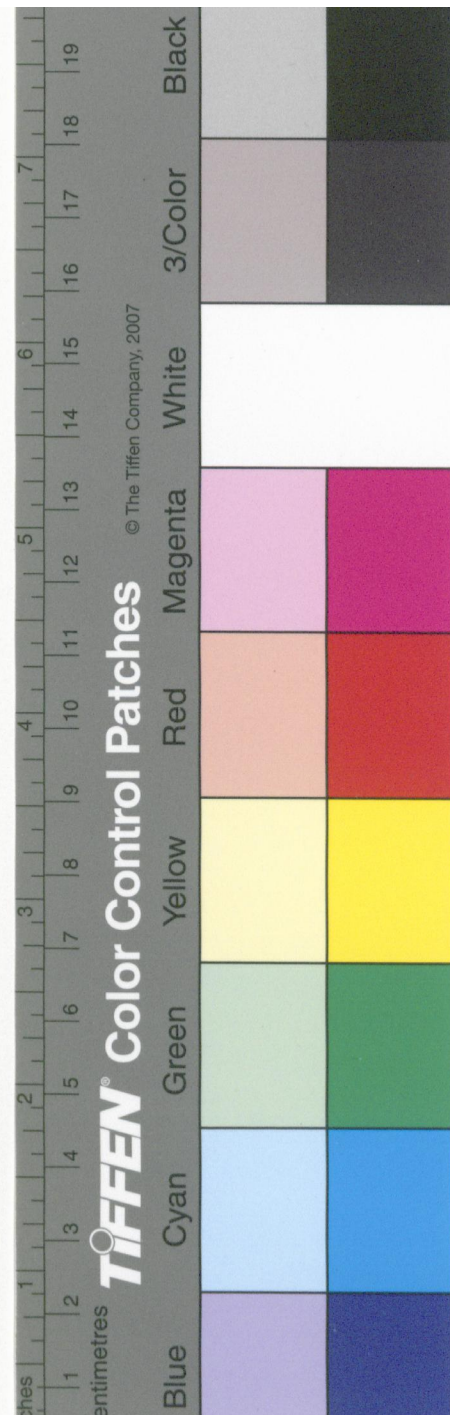
Varan Långnäs i Munsala Moräs
här sitt namn.

460

(Karl Göblom, 73 år, Munsala Moräs)

Långnäs har sitt namn därå, att man
i fröna tider, innan där ännu bodde folk, bru-
kade langna' ut nåt från sundet över halv-
ön tilljön och jaga vildoljuren opp i från landet
i nåtet.

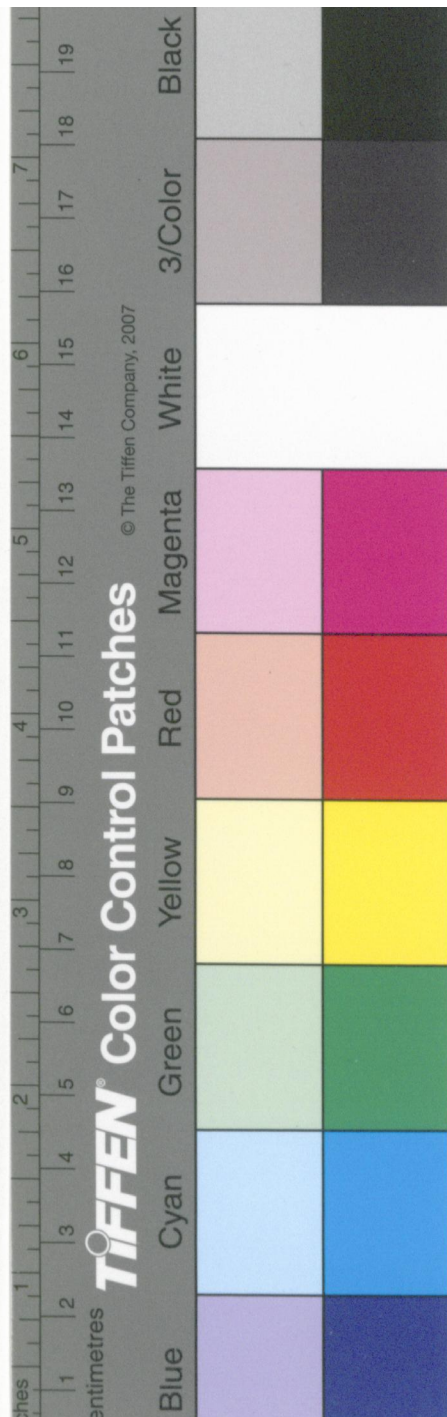
"dial. langna' t. langna' ut I = lägga ut (om nåt)

Vårar Lagger i Numala Kentlast her sitt namn.
(Anders Nyby, 72 år, Numala Kentlast)

461

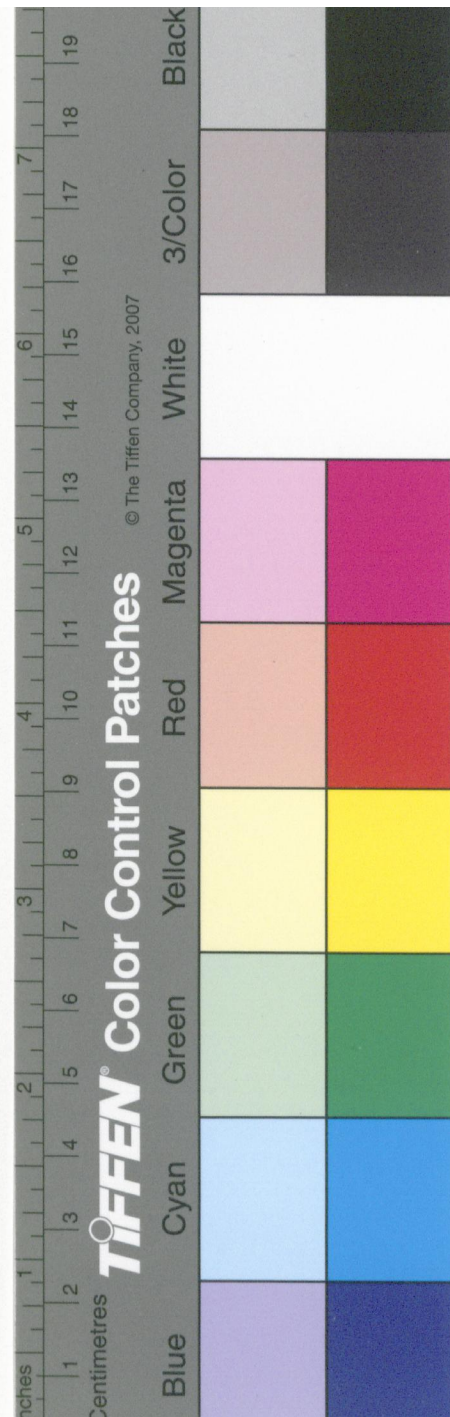
På Lagger ska ha varit en gubbe, som brukade laga tråkänit, och därför började han kallas laggare och gården Lagger.

Brudhållan i Eravaisstranden.
(Jakob Gästgivar, Fläs, Munsala Monåby)

462

Vid Eravaisstranden finns en sten, som kallas
Brudhållan, och den ska ha fått sitt namn därför
att en brud där ska ha fallit i sjön och drunknat.
Hon ska tvätta sig i stranden och slängtade dö
på stenen och för i sjön.

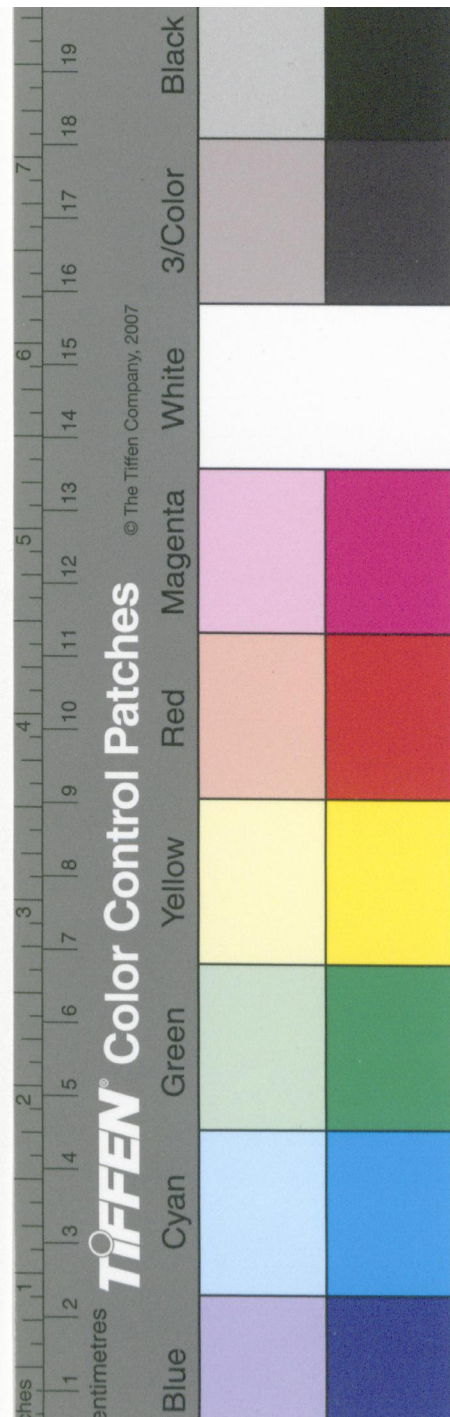
Stor Karl i Munsala Kantlat Nyby.
(Wilhelm Barklund, Munsala Kantlat)

463

Från Kantlat Nyby var en stor och stark
karl, som kallades Stor Karl. Han var med, då
man byggde Munsala kyrka, och han arbetade
som två karlar, så att byggmästaren sade, att
han räknas för honom två dagsverken var
dag.

Vid samma tid körde man första
fiskfjädningen på slipor från Kantlat till
Nykarleby.

"dial. slipor svf. = två förmedels en härslå förnådd stänger,
på vilka körs last på aländiga vägar.

Stor - Skytt i Munsala Kantlart.

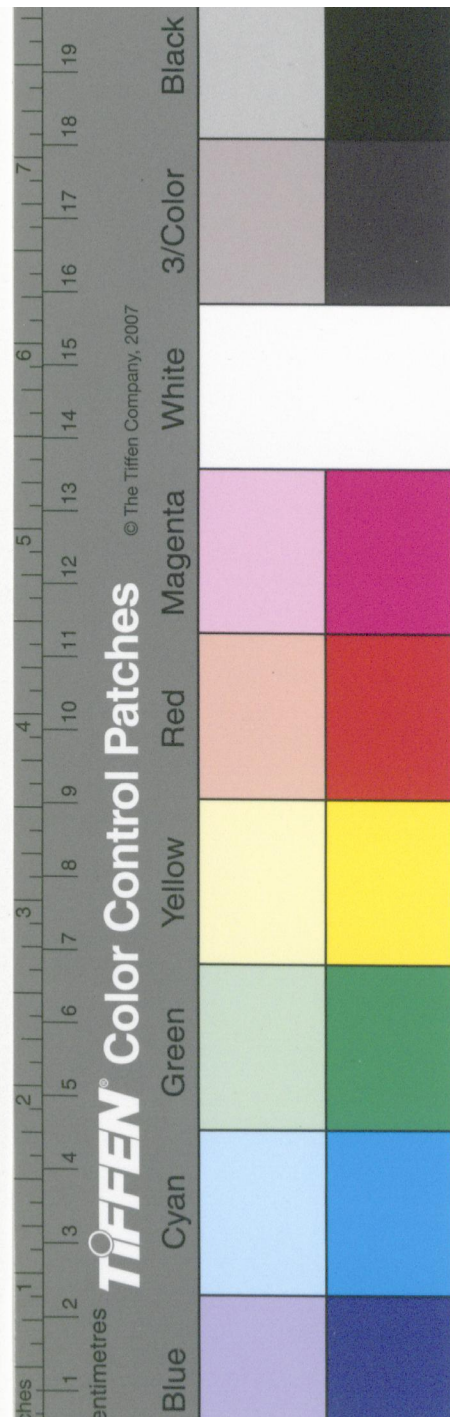
(Johan Berg, 72 år, Munsala Kantlart)

464

För gick stor sjö ända opp förbi Knuts och Skytt.
En holme i ängen kallas Mgårdstörn, och där ska
en, som var bonde på Skyttas hemman och kalla-
des Stor-Skytt, ha skjutit en gjäl.

I Storörsund hände sig att samma kar-
ten kom vande, och då kom en björn simmande,
och Skytt rodde sakta efter och sa: "Vänta, vänta!
Bara du nåkar' botten ska du få skottet i dig".
Han ville nämligen inte skjuta medan det var
djupvatten, för björnen ska då ha gjunkit. Men
när björnen kom så långt, att han nåkade bott-
nen, tog han så väldiga språng, att Skytt inte kunde
skjuta honom.

Utl. n. u. v. I - na

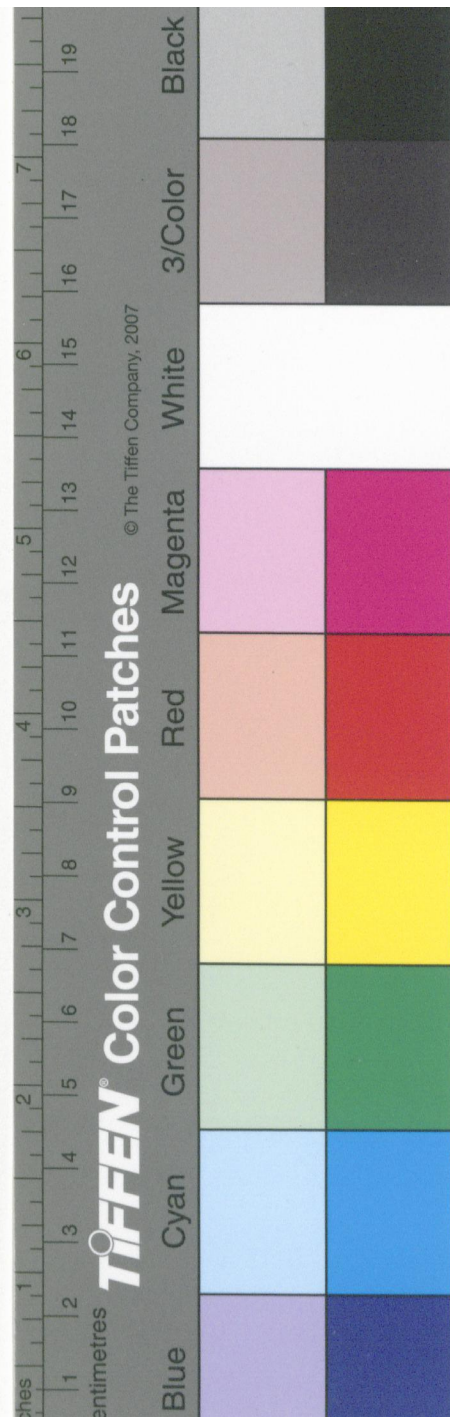
Den starkaprästen i Munsala.

465

(Jakob Fägel, Munsala Westala)

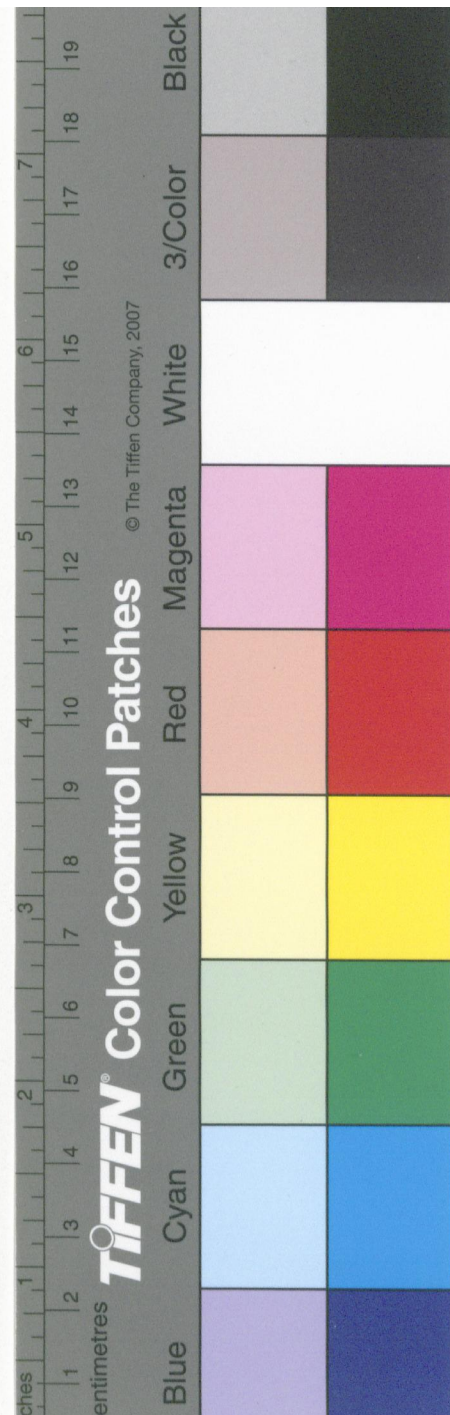
I Munsala fanns en stark präst för i världen, som hette Freita'. Engång hälsade han med en tysk i Stockholm. De körde där steno på en bro i rad större och större. Så gick tysken om till första stenarna och sen lyfte han den fjärde och sa: "Det gör ingen förmå". Men Freita gick också om till först och sen tog han den fjärde och kastade den över ledstängen och menade: "Det gör ingen nytta".

Då han var student och var med sina kamrater och drack på ett braktörställe, gick han ut och tog ett cobäde och ställde det där dörr mot dörr mot braktörstället. Sen tog han en stor ställ-

bässe^e och kastade den in genom fönstret. Den för-
jåde där buffas och stängas och alla ut och in
i — avträdet.

1 dial. preta = Freytag

Alexander I:s resa genom Munsala.
(Eirik Jakobsson, Munsala Herjuku)

467

Min farfar Eirik Eiriksson bodde på Her-
juks, då Alexander I reste genom Finland. Man hade
utkallat dem som hade de bästa hästarna. En del ska
draga vagnen, en ska rida före och andra efter vag-
nen. Från Herjuku, som var stort ställe, var far-
far ute med häst och. Han red efter vagnen från
Munsala till Oravais prästgård. Där lade kejsa-
ren en hundra rubels papperssedel i handen, och hälften
skru han och andra hälften den, som red före, för,
och han var från Jeppo. Dagen förut hade kockarna
kommit till prästgården och hade ställt i ordning
frukost åt kejsaren och hans följe.

